

ANNĚ TICHÉ-PRÁŠKOVÉ
A JEJÍ RODINĚ

(1877—1891)

Milá Anynko!

Děkuju Ti za Tvou podobiznu. Co se to z Tebe učinilo za pěkné děvčátko! S radostí pohlížím na Tvou tvář — jakpak ale, zamiluju-li se do Tebe?!

Rovněž upřímné díky mamince za podobiznu její. Jsem rád, že ji znám alespoň obrazně. Tvář její jeví rozhodnost a dobrotu zároveň a jsem přesvědčen, že se v tom posouzení nemýlím. Pozdravuj mně ji srdečně a rovněž otce svého — vždyť víte, že jste mně z celého příbuzenstva nejmilejší.

Jak se Ti líbilo ve Vídni? Stupňovaný hluk Prahy, zvýšená elegance, lesklejší bohatství, cizí živel — myslím, že Ti šla hlavička trochu kolem, je-li pravda? Zdalipak jsi užila vídeňských divadel? Bylo snadno možno, že bych v tutéž dobu byl jel přes Vídeň, a měl jsem pro ten případ pevné předsevzetí, že si Tě tam vyhledám a trochu Tě provedu. Ale změnilo se opět všechno a sedím v letně dusné Praze, přikován k neodkladným pracím svým.

Děkuju Ti za Tvůj svatojanský dopis. Byl mně příjemný, velmi příjemný, a uschovám jej.

Ještě jednou: pozdrav mi otce a matku!

Líbám Tě vřele, Tvůj strýc

J. Neruda.

Můj milý!

K listu Tvému ochotně odpovídám. Jakkoli se nedá docílit mnoho v určené vámi časové mezeře, schvaluji přece úmysl a postaral jsem se. Budete-li chtít, mohou všechna tři děvčata být na jednom místě, což by mravně i hmotně bylo výhodou.

Vyhlídnuťa je jim pak paní Lvovská, bytem na Štěpánské ulici. Neznám ji ovšem osobně, ale je mně doporučena ze strany tak spolehlivé, že se můžeme na doporučení to úplně bezpečně cítit.

Paní Lvovská žádá tedy — pro případ, že přijdou k ní všechny tři — měsíčně po 25 zl za jednu, dohromady 75 za byt a stravu. Mimo to se požaduje na prádlo, jehož děvčata vždy mnoho spotřebují, měsíčně po 2 zl, tedy 6 zl. V případě, že byste menší dvě dali na Malou Stranu k té známé své rodině, musilo by se za Annu u pí Lvovské ovšem platit víc o něco.

Piš tedy. Radím, abyste se rozhodli co možná brzy, jednat se o to, aby Anna tedy zažila právě zimních měsíců v Praze. Ceny dle poměrů pražských i dle obyčejné sazby nejsou snad velky, jsou zcela slušny. Rozumí se samo sebou, že bych, aspoň někdy, na děvčata dohlíd a pokud možno jim pobyt v Praze zpřijemnil.

Se Lvem už nebydlím. Odstěhovali se a já vzal byt po nich (bez dřívějšího svého pokoje); víš tedy, jak teď u mne vypadá, o dvéře dál.

Srdečný pozdrav Tvé choti a Anně!

Tvůj

Neruda

Odpověz mně hodně brzy, ať už chceš se dále mne na něco poptat nebo se přímo tak či onak rozhodnout. Než bychom definitivně děvčata někam dali, musil bych s dotyčnými osobami arci ještě leckterou jednotlivost projednat, stran způsobu učení se, snad i stran tanečních hodin atd. Odpověz mně také proto brzy, abych v slušném čase mohl intervenující mé známé dámě dát patřičnou odpověď.

Program pro 30/12 77

- a) velké uvítání v 1 hod. 50 min. na nádraží smíchovském;
- b) slavnostní vjezd do královské Prahy a pětiminutový odpočinek v strýcově bytu;
- c) společný oběd;
- d) průvod do Štěpánské ulice; instalace rezidenční;
- e) lóže v divadle; opera Afrikánka;
- f) první noc v Praze a zmatené její sny.

Servus!

J. N.

Děťátka!

Zde máte lóži na dnešek. Není sice tak velká a pohodlná jako onehdejší, ale Vy tři s jemnostpaní Lvovskou přec se tam vejdete. Jsou v lóži tři sedadla a za nimi povýšená pohovka. Poproste paní Lvovskou za laskavý průvod. — Po opeře Meyerbeerově tedy veselohra Shakespearova. Paní Malá má dnes velkou dvojitou úlohu, hraje najednou Šebestiána i Violu, dvojčata, bratra a sestru. Dvojčata ta dostala se neštěstím od sebe a žijí v jednom místě, aniž by o sobě věděla. Z toho pak zápletky, jimž po řečeném líp porozumíte.

Náhodou viděla také Vaše matinka kus ten oblíbený.

Se srdečným pozdravem

Váš

JNda

Nemáte-li nic pro školu co dělat a také žádnou společnou vycházku s paní Lvovskou v plánu, můžete přijít ke mně. Jenže byste mně to musily hned vzkázat a *brzy* přijít.

Váš

JNda

Půjdete dnes se mnou do divadla Melliniho. Buďte připraveny, vyjdeme v 7 hodin od vás. A opatřte se poměrně dobře, nevímť, jak v divadle tom je, zda zimavě či teplo. Také byste mohly dříve se doma navečeřet; po divadle by bylo as pozdě a před divadlem nemohu dříve pro Vás přijít.

Váš

JNda

Anynko milá!

Chtěl jsem a zapomněl jsem Tě požádat, abys dokud nejsi zcela zdráva, zaručila se mi, že obvyklý krok svůj trochu zmírníš a projdeš se vždy jen pomalu. Víš, pražský vzduch a pražská voda bývají zjara nebezpečny, a já bych rád, aby Tvůj pobyt v Praze byl co možná šťasten, nezkalen.

Posílám Vilmě lahev červeného a Tobě a Rezince lahev malaga. Obden tak před obědem trochu, ovšem míň než jiného vína.

Slyším, že odpůldne se půjdeš pobavit k paní Militké. Bude-li Ti libo, přijď pak na večeri ke Knoblochovi. Mají dnes „kúzlí pečeni“ — ráda? Doprovodil bych Tě pak hned po večeri domů.

Tvůj

J. Neruda

683. *Anně, Vilmě a Terezii Tichých*

19/4 78

Přijďte všechny tři zítra, bude-li jen trochu slušné počasí (totiž *nedeštivo*), o desáté hodině ke mně.

JNda

684. *Anně Tiché*

[Před 9. červnem 1878]

Aničko!

Prší! — malér!

Abys si odpůldne nezoufala, a nemáš-li jiného programu, navštiv mne.

Dívám se na déšť, vzpomínám na dvoje světlé šatičky a škodolibě se směju.

Tvůj

JNda

[Adresa:] Slečna *Anna Tichá*.

Bude-li zítra hezky, pojedem ráno na labský výlet. Bližší dnes večer, přijdu k vám.

JNd

686. *Anně Tiché*

V Praze 9/6 78

Aničko milá!

Však Ty se utišíš. Brzy zas budeš vežilá do známých svých domácích poměrů, vrátí se Ti známý klid a učiní Ti dobře. Vzpomínka na Prahu bude Ti jako sen, doufám, že jako krásný, a přeju, aby jako zlatý sen. Myslím sám, žes tu byla pět měsíců šťastna, také snad spokojena — pokud vůbec mladá duše spokojena býti může. Do té vzpomínky jsem vepředen také já — vždyť ani nemůžeš, dětátko, vzpomínáš-li na Prahu, nevzpomínat zároveň na mne. Víím to.

Rozumí se samo sebou, že se mně po Tobě stýská. Navykl jsem Ti, byla jsi roztomilá, hodná, upřímná. Rád jsem se díval do Tvých tázavých očí, bylo mně volno, že se mohu starat o dušičku, která mne má ráda. A byla jsi skromná, vděčna za vše — jsem vděčen, že jsem Tě tu měl.

Chtěl jsem Ti také psát hned do Plzně. Plakalať jsi mnoho při loučení a mezi pláčem jsi mně něco šeptala, čemu jsem nerozuměl. Byl-li to dík, nechci jej slyšet; bylo-li nějaké vyplnitelné přání, řekni. Ale nepsal jsem — vlastně psal, avšak neodeslal — nechtěl jsem Tvůj přechod z pražských do domácích poměrů nikterak rušit.

Teď sedíš zas mezi svými, vypravuješ, odpovídáš k otázkám — a myslím, že Ti kladou otázek mnoho. Snad si také již upravuješ svoje pražské poklady — došly, nedošly již? Odeslal jsem vše v bedně hned ve čtvrtek a doufám, že jsem ničeho nezadržel a že mne nebudeš vinit z nepoctivosti.

Včera byly děti v Nanon, která Ti ušla. Slečna Ř. byla s sebou; vím, že tak vyhovuju Tvému přátelskému citu k ní. Paní L. seděla napřed, slečna Ř. vzadu — významné?

Vilma měla ukrutnou rýmu. „Výroční“, jak vykládala Rézinka. Nevím, jak budu s dětmi vycházet. Bojím se, že bez Tebe nedovedou se ony se mnou a já s nimi řádně pobavit. Budu se namáhat, aby Ti nežalovaly. Právě přiběhly ke mně, půjdeme pospolu na procházku, nejspíš do Kaufmannova právě přibylého zvěřince. Sedím u svého stolku, píšu Tobě, a ony si hrajou s obrázky v druhém pokoji.

Prosím, buď hodně zdráva! Pěstuj se. Poslední dobou Ti Praha málo svědčila, a já chci Tě spatřit zase při úplném a kvetoucím zdraví. Bolelo by mne, kdyby Tě tížilo cokoli, děťátko moje!

Piš mně hodně často a hodně mnoho; budu Ti psát také pilně, ač dlouhých dopisů ani nedovedu. A pokaždé vepiš, že si na mne vzpomínáš. Víím, že to nebude lež.

Pozdrav mně maminku, tatínka a celou rodinu. Líbám Tě vřele. Opakuju, abys nikdy nezapomněla a vždy věřila, že máš věrnou jednu duši v Praze, která pokud síly stačí, vždy bude ochotna odklidit každý kamínek z cesty Tvé.

Jsem Tvůj

Jan Neruda.

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele, *Vlachovo Březí*.

687. *Anně Tiché*

V Praze 16/6 78

Aničko milá!

Ti tam s Tebou zacházejí! Do angreštu Tě nechají padat, mouchám dovolujou, aby Tě popíchaly! Copak nemohou dát trochu na Tebe pozor? Kdybych to byl věděl, byl bych do

Březí poslal několik lidí napřed, aby alespoň mouchy vyhnali ven.

O svých nehodách nepíšeš mně ničeho. Patrně nechceš, abych si Tě myslil romanticky v stinný angrešt uloženu nebo s naběhlou tváří. Zato mně referovaly dnes paní Lvovská a Teréza, co píšeš. Apropos paní Lvovské! Píšeš: „Podivil bys se, kdybys všecko věděl.“ — Co je to „všecko“? Snad by bylo *dobře*, abych věděl všecko, a nemůže přec být nic, co bys mi říci nemohla.

Do Paříže snad nepojedu. Odkládám, odkládám, snad se mi poštěstí, že nemilou tu práci odložím. Věděl bych ale sám rád jistotu, mateť mne možnost delší a právě této cesty v rozpočtu literárních úmyslů mých.

Až přijedu do Březí, víš, že budu zcela „k Tvým službám“. Vždyť jsem slíbil příjezd Tobě, a kvůli jinému tam tedy nepojedu.

Pozdní příchod kněh mne mrzí. Domníval jsem se, že jsem zařídil všechno přímo vzorně, a tu máš, pojednou se plíží něco tak mizerně, jak jsem nenavykl.

Vyřizuj moje pozdravy vždy, když Ti píšu, třeba bych jich nepřipsal; rozumějíť se samy sebou.

Líbám Tě, Tvůj

upřímný

JNda.

688. Gabriele Tiché

17/6 78

Teuere Gabriele!

Ich lese, daß Sie nun ein klimatisches Bad aufsuchen. Sie werden wohl mehrere Wochen dort verweilen und ich wünsche, daß Sie vollständig gestärkt und mit neugestählter Gesundheit zurückkehren. Die Hauptsache ist: sich aller Sorgen loszuschlagen und nur für den Tag zu leben.

Ihr Ännchen haben Sie also wieder zu Hause. Wie haben Sie sie gefunden? Wohl etwas aufgeregt; es ist auch gar nicht anders möglich und ein mehrmonatlicher Aufenthalt in einer großen Stadt muß auf jeden einwirken. Besonders aber auf eine Natur, die so beobachtend und warmfühlend ist wie die Ännchens.

Es ist mir ganz bange nach dem Mädchen; wenn ich sie oft auch mehrere Tage nacheinander gar nicht sah, so war doch immer an etwas zu denken, um Prag für sie angenehm und nutzbar zu machen. T. und V. haben jetzt, vor Jahresschluß, vollauf zu tun, ich darf sie gar nicht mehr so oft stören wie früher. Auch die werden ganz verändert zurückkehren, mit Augäpfeln so groß wie ein Teller.

Meinen herzlichsten Gruß!

J. Neruda

689. *Anně Tiché*

[29. června 1878]

Aničko milá!

Tvoje vlaštovičky přiletují s pravidelností všech vlaštoviček. Zato si stěžuješ, že moje listy nepřicházejí houšť.

Vidíš, děťátko, to je as tak: jsme zde zase v nově budícím se trůblu veřejného českého života, den co den hrozí spadnout z nebe spousta nových polemik a v takém rozpoložení nepíšou se příliš rády listy — a pak se skoro důvodně obávám, že kdybych Ti hodně často psal, Ty bys byla hodně nepokojna, a já jsem rád, že dýcháš zas odměřeněji, — či je to strojeno?

Buď ráda, že nejsi v Praze. Pomalu není lze to ani více zde vydržet — dus, parno, nezdravota —, budu hledět, abych co nejdřív také se odstranil do lesů ven a trochu si oddechl. Dříve však nechci odjet, dokud jsou vaše děti zde.

Drou se s učením v pravém slova smyslu. Rezinka pomalu uschne samou starostí, vypadá už tenounká jako mořský koníček. Nevím proč, ale domnívám se pořád, kdybych Prahu

opustil, že se jim něco stane. Snad je to pouhá nervóza ode mne.

Zítřka nejspíš že budem národnímu tahu přítomni. Máš tušení, že něco vyhraješ? Vyhraješ-li, dám v prvních hned dnech zprávu. Výhry samy ovšem se budou vydávat teprve o 4 neděle později.

Copak dělá knihovnička? Máš už dosti poklidu, abys ji někdy užila? Opakuju, že kdybys sobě někdy přála knihy nějaké určité, můžeš jen psát a zašlu Ti ji. Lumíra Ti obstarám.

Hilda píše ukrutně krásně. Řekni jí to — obdivoval jsem se zralosti její tahu, vůbec markantnímu výrazu celého její písma. Dej jí hubičku — píše skoro jako já krásně.

Myslím, že jste teď všichni zdraví, i maminka, sic bys byla nejspíš něco podotkla. Těším se spatřit vás pohromadě.

O své návštěvě ve Volyni jsi se více nezmínila. Soudím, že byla tak obyčejného, formálního rázu.

Prosím, jen tam ty své příbuzné, jichž je jako písku v moři, příliš nelíbej, aby zbylo také něco na mne!

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele, *Vlachovo Březí*.

690. *Anně Tiché*

8/7 78

Aničko milá!

Myslil jsem, že už Ti něco je. Zatím přišel včera list, dlouhý a upřímný. Proč bys také nepsala upřímně mně, který Ti zajisté vždy dobře rozumí. Jsi děvčátko měkké, každý dojem zůstává v Tvé duši stopy. Poprvé jsi vyšla z domova ven, setkala se s lidmi a s kruhy Tobě nenavyklými, a hlavně jsi se tedy setkala se mnou, jenž zpředu hned jsem sobě byl umínil,

že budu pečovat o vás zde, předně o Tebe, — bylo by divným svědectvím pro mne, kdyby stopa má byla pomíjející a kdybys neměla na mne vzpomínat s vřelostí. To není samolibost z mé strany, to je přesvědčení, že sejdou-li se dobří lidé, mají z toho výsledek pro život celý. Obě strany jej mají. Jsi moje cukrlátko, mám Tě rád a budu Tě mít rád; kdykoli budeš hodně šťastna, budu sdílet cit Tvůj; kdykoli mne budeš potřebovat, budu oporou Tvou. A třeba bylo velice rozdílné stáří naše, já Ti vždy porozumím, a byť nebyl třeba svědkem očitým všeho, co se stane. Mluv ke mně jen vždy s důvěrou tou, která Ti dána. Děvčátko jako Ty potřebuje vždy nějaké duše, v níž může důvěřovat.

Pečuj jen o své zdraví, Aničko. Abych se potěšil, až Tě zase spatřím. Nemáš žádné závažné příčiny k nespokojenosti a jsi tak mlada, že můžeš do budoucnosti skládat naděje, ale veškeré. Však se ještě podivíš, jak různě pestrý je život, a s úsměvem budeš jednou hledět zpět na svou nynější nedůvěru v štěstí. —

Matinka Tvá mne překvapila zásilkou. Vyřídí jí pěkné díky mé i přání, aby se trvale zotavila. Je dobrá, cítí s Tebou.

Děti mají zítra již po zkouškách. Celých osm dní jsem se o ně jako nestaral, jen aby nebyly vyrušovány z učení se. Včera jsem po pohřbu Čermákově k nim zašel. Byly už vesely, všechna tíže, která dříve na nich ležela, jako by byla již spadla. Ty as poletí domů! Těch několik ještě dní bude jim pravou mukou prázdnoty. Až je budeš mít doma, oživíš jimi; ve mnohém Ti porozumějí, v čem jiný by Ti neporozuměl.

A pak zanedlouho přijdu také, abys se na mne nerozhněvala. Nemám tu věc ještě nikterak vyměřenu, ale je to jednoduché: musí to být, vid'?

Pozdrav otce a všechny ostatní; také na tetu Marii nezapomeň, třeba bych jí posud neznal.

Jsem se srdečným pozdravem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele, *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Zrovna před očima vidím, jak děti opisují své listy dle toho, jak jim je předepíšeš. Pročpak nepovídají, jak umějí? A ty věčné díky! Prosím Tě, ať je tomu konec, sic je mně to, věř, už fádni.

Loučení s dětmi bylo zcela jiného druhu než s Tebou. Jely s radostnou ochotou domů a těšily se, že opustí Prahu i se vším, co v ní stojí a chodí. Kdo by se jim divil! Byly mimo to už nejposlednější u paní Lvovské, opuštěné zbytečky, a měly před sebou radost všech ostatních. Je jim ostatně velice odpočinku potřebí, aby nepovadly. Řekni jim, že jsem jejich kaligrafické listy četl s úsměvem.

Ty kreslíš. Máš zásobu kresebních předloh? Nezkusila jsi se ještě květinku nějakou, třeba jen lísteček, kreslit dle přírody? Je to ovšem nepoměrně těžší, ale jediný rozumný cíl a spojený s neskonalou radostí při sebemenším prvním zdaru. Naučíš se alespoň dívat se, třeba nekreslilas nikdy jako nějaký Genelli.

Píšu dnes, dětátko, již pátý list, mimo ostatní práci, a proto končím. Nechtěl jsem Tě nechat déle čekat a psal raděj, třeba psal krátce.

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

Douška: Že Ti paní M. psala, vím; že srdečně, nevěřím.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele. *Vlachovo Březí*.

Slečna Anna Tichá

Upřímné přání a srdečný pozdrav!

Tvůj

JAN NERUDA

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Nečiň si starosti, je mi již značně líp a nemusil jsem zůstat doma ani jediný den. Musím arci se mít trochu na pozoru, než nerv se zcela utiší; stávat se mně cos podobného rok co rok, a vím tedy, že to bývá horší.

Ostatně hodlám i zdráv bývat nyní častěji doma než dřív. Posud jsem vlastně, mimo ve dne a *pozdě* v noci, nebyl nikdy doma. Mám mnoho práce, vlekla by se mi donekonečna, kdybych se neodhodlal obětovat kousíček svého zvyku. Až budu první večer doma a k desáté hodině — z domova neuteču, dám Ti o té znamenité události zprávu.

[— — —]

Těším se, že jsi zdráva, — ale trochu veselejší hled' být, rozumíš? Vždyť Ti neschází na světě teď nic. Sic sobě budu myslit, že Tvá návštěva v Praze byla jen proto, aby Tě naplnila pro dlouho smutkem. A to by nebylo pěkné!

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Bůhví kdy se to počasí změní! Prší den co den, je nevlídno, ba i zimavo, a tu se člověku věru nechce ani z města. Čekám na pěkné počasí, které by mne samo sebou vyhnalo z dusného města, již netrpělivě, a pak se již nějak zatočím na Březí. Do deštivé nepohody se mně ale nechce.

Máte-li na venkově totéž počasí, jste k politování. Ale v Praze byste měly ještě hůř. Hry v krytém divadle přestaly, aréna trpí nejistotou, k tomu repertoár až skandál. Na procházky a výjížďky není pomyslení — od Vašeho odchodu byl jsem nejdál až na Střeleckém ostrově. A domácího zaměstnání máte venku víc, než byste měly zde.

Já sám jsem ovšem zaměstnán dost. Arci si více jen hraju, než bych skutečně pracoval; je to už tak zvyk můj od dětinstva. Právě jsem hotov s Kosmickými písněmi, dnes jsem je začal opisovat pro tisk. Možno že Ti přinesu exemplář hned s sebou, ale skoro pochybuju; budeš ještě potřebí opatrných oprav, snad i doplňků, což v nynějším okamžiku ještě nevím. Bude to zcela malinká knižička, as jako moji *Různí lidé* (máš je?), a dělá mně starosti jako děti rodičům: radost z jich existence, starost o jich budoucnost. Mám zvláštní ten osud, že když knížku dopíšu, ihned se mně nelíbí. Ale vidím, že s Tebou mluvím jako se spisovatelem, — a Ty jsi mnohem rozumnější než takový fantast, vid'?

Naznačuješ mně, až přijdu, že mně budeš vyprávět věci důležité, Tebe se týkající. Nu dobře, budeš vypravovat, já budu poslouchat, a budem se spolu bavit. V ostatním složím osud svůj zcela do vašich rukou, neboť pro Vlachovo Březí nedovedu sobě udělat program ani na půl dne. Nejlíp bude as sedět doma, v zahradě, a mít se dobře. Myslím, že mně trochu venkovského klidu poslouží velmi dobře.

Pozdrav mně všechny své a vzpomeň si často na svého

J. Nerudu.

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele, *Vlachovo Březí*.

695. *Anně Tiché*

22/8 78

Milá Aničko!

Píšu Ti schoulen u stolku svého. Já tušil, že to ani tentokráte neodejde bez pořádné bolesti. Ale tím jsou vinny ty náhlé chladné noci a můj kletý zvyk — u mne jsou pokrývky a peřiny jen proto, abych je ihned skopnul, jak si ulehnu, dolů na zem. To je to ošklivé: nemocí to není, a přec to drží člověka několik dní v bolestných kleštích.

„Už“ se připravuju den co den k výletu. Počítám, že nejprv se podívám na Příbramsko, kdež se musím pozdržet kvůli nějakým studiím. Odtamtud se pak nějak zatočím k vám. Však dám včas zprávu, kdy, kam a jak se má povoz dostavit, který mne zaveze do vašeho kruhu.

Matince své vyřídí díky za její list s obsaženým v něm pozváním. Na ty obžinky už se k vám nedostanu, a bude to přec učiněná krása — že ne? Vy holčičky v selských šatech — o jejejeje! Takového něco jednou moci vidět a nejvyšší tak asi tužba života je vyplněna.

Srdečný pozdrav tatínkovi, vám všem a Tobě zvláště!

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského ředitele. *Vlachovo Březí*.

Teuerste Gabriele!

Besten Dank! Hast viel Freude bereitet!
Dieser Tage Weiteres von mir.
Mit herzlichstem Grusse

Dein

J. Neruda

697. *Anně Tiché*

[18. září 1878]

Ve středu

Aničko milá!

Sedím tedy zase ve Vídni a zůstanu tu sedět nejspíš do pondělka. Teď se mně, po vlachobřezském klidu, rámus velkoměstský ještě méně líbí; mimo to, že mně Vídeň nikdy nebyla sympatická.

U vás, víš, jsem se citově vykoupal. Bylo mně mezi vámi tak volno, tak milo, jak už dlouho, velmi dlouho ne. Potřeboval jsem toho, cítím to teprv teď.

Jakpak — jsi už zase v své míře? Víím, že si vzpomínáš. Snad už jsi psala; list mne nezastihl ale více v Praze. Prosím, buď hezky klidna a pokračuj hezky v posilňování se; vypadala jsi za mého pobytu jako růžička a radostný Tvůj pohled mně činí ještě ve vzpomínce upřímné potěšení.

Dnes jsem tatínkovi poslal telegrafický pozdrav. Učinil jsem si žert, že jsem fingoval pozdrav jakoby od celé řady příbuzných, právě ve Vídni meškajících. Ať tedy o jmenech a osobách déle ani nepřemýšlí — telegram byl jen můj, aby věděl, že žiju.

Pozdrav mně všechny co nejsrdečněji. Předně ale milou

svou matičku. Byla tak hodná, tak laskavá, že ji objímám ještě jednou v duchu.

Tebe také, to se tuze rozumí!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] P. T. ctěná slečna *Anna Tichá*, *Vlachovo Březí*.
Wällisch Birken. — Böhmen.

698. *Anně Tiché*

[24. září 1878]

Aničko milá!

Lituju Tě, a vás všechny. V takových případech není těšení nic platno — netěším.

Avšak něco musím přec podotknout. Podobá se mně, že se buď sama až příliš málo šetříš, nebo že Tě nešetří — jiní. Co to má být! Máš k jednomu životu, snad ztracenému, přihodit ještě jiný ztracený? Nebo zaplatit to těžkou nemocí a následky jejími? Zajisté se věc dá spořádat jinak — nepáchej hříchu na sobě! Píšeš skutečně písmem zimničně zmateným, o úplné tělesné slabosti svědčícím. Nejsi hodná!

Sešit s obrazy jsem Ti poslal co pozdrav. Nechtěl jsem vám nic psát — já sám byl také nemocen. Neulehl jsem, ale nějakých sedm zabijáckých katarů zalezlo mně do těla, každý jiný, každý hezký. Byl jsem moc, moc stísněn. Nyní je zase dobře; pracuju s dávnou chutí a — jako už bývá — na nemoc už ani nemyslím.

Ale nebavím se. Je zde k zívání trudno.

Pozdrav mně všechny, hlavně matinku a otce.

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] P. T. slečna *Anna Tichá*, dcera hospodářského
ředitele. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Pozdravuju Tě zase z Prahy; v noci jsem přijel. Je to nějakého lítání, člověk je víc ve vagónu než na zemi, ani to nespočítám, kolikrát jsem se posledních 14 dnů vrátil zas do Prahy!

A Ty sedíš ve Vlachově Březí a myslíš na svého strýčka, vid' ? V trůblu vířivého života vídeňského — bylť jsem tam bohužel teď zas celých osm dní — vzpomínal jsem často na Tebe a na váš klidný, milý kruh rodinný. Važ si své zalehlosti od *tamtoho* vířivého světa, děťátko, nemáš tušení, jaká hluchost, jaká zpustlost, jaké neštěstí sídlí tam v tom babylónu, v tom sídle ženské ničemnosti a mužské prodajnosti. Vrátil jsem se tak pln ošklivosti, pln nenávisti proti té bandě, jak snad nikdy dřív. —

Tvůj život dovedu sobě teď, když jsem osobně seznal bydliště a kruh Tvůj, přibližně myslit. Práce dost, procházek nemnoho, spíš zasednutí sobě nahoře v pokojích a dívčí zadumání se. Prosím, neoddávej se tomuto přílišně, braň se mu, pokud možno. Trochet ho i přispívá mladé duši; ale je-li duší senzitivní, jako Ty, snadno zhlodá zdraví — a já bych si Tě myslil vždy rád zdravou a hezounkou. *Musíš* být hezka, já tomu chci, a Ty se podle toho řid'.

S Tvou Vilémou setkal jsem se náhodou u Dattla v krámě. Snad Ti to ostatně už psala.

Kosmické pořád ještě nejsou vytištěny! Zlobím se ukrutně, dnes jsem zpeskoval celou tiskárnu. Je to samá blbá chamrad'.

Pošlu Ti Slovanský kalendář. Je tam podobizna, jak jsem před šesti lety vypadal a jak za 4 neděle zase vypadat budu. Ale nedávej té podobizně hubičku žádnou, schovej je všechny, až se bohdá zas jednou spatříme.

Raděj bych seděl zase u vás než zde. Je tu zima. U vás byste mně zatopili, rozehřáli mne — když jsou ale taky takzvané povinnosti na světě a vydělávání peněz stojí také tak mnoho času! Práce se mně mezitím nahromadila, že nevím, jak

do ní. Nechám ji ještě několik dní, snad zmoudří a trochu se scvrkne.

Pozdrav mně tatínka a veškerá kořata!

Srdečně Tě líbám,

Tvůj

Neruda.

700. *Anně Tiché*

28/9 78

Aničko milá!

Nestůněš? Jsi už zdráva? Zcela zdráva? — A co Hilda? Dle toho, že nedochází o ní žádná zpráva, soudím, že už je krize přestálá a s ní nebezpečí. Napiš mi o tom nějakou řádku, třeba lístek korespondenční. Po svém návratu z Vídně dal jsem Ti poslat konfiskované číslo, ve kterém byl referát o Smetanově Tajemství. Vím, že Tě to bude zajímat. Nedocházejí-li kterékoli noviny zcela správně, dej mi o tom vědět, vždy a hned.

Včera jsem poprvé po dlouhém čase mluvil s paní M. Byla u Knoblocha a dnes k obědu, kvůli posvícení, přišla zas. Vyptávala se mnoho po Tobě, že prý bys tak ráda do Prahy, a pročže Tě sem nevezmu atd. Rozumíme. Že prý Ti dnes sama píše a fotografii posílá. Paní L. byla u mne. Nevím-li prý nějaká děvčata do bytu. Já ovšem nevím, a kdybych věděl, neřekl bych.

Podzimní sezóna nechce ještě do plného proudu a mně se ještě nechce do opravdové práce. Landám se sem tam, probíjím den a čekám, až duch svatý sestoupí, aby mne osvítil. Ale nějak se mu nechce dolů.

Objímám Tě v myšlénkách,

Tvůj

Neruda.

[Adresa:] P. T. slečna Anna Tichá, dcera hospodářského ředitele, Vlachovo Březí.

Aničko milá!

Proč bych se na vás zlobil? Proč by mělo být něco „jinak“? Polož sobě přec ty otázky sama! Vždyť víš, žes miláček můj, a pročže by se mělo něco na tom změnit?

Nepíšu-li Ti někdy déle (to s těmi třemi nedělemi je velká mýlka!), je příčina jednoduchá. Píšu Ti rád vždy tenkrát, když mám chvíli volnou a sluneční. Teď jich nemám. Zabral jsem se do práce, jsem rád, že je ošklivé počasí, které mne poutá k stolku — známť se! —, a doufám, že kus práce za zimní dobu utrhnu. Je jí hodně nahromaděno, lenošil jsem dlouho.

Ostatně jsem věděl, že máš teď beztoho pořád upomínky na mne. Každý okamžik je kvůli Kosmickým něco v novinách, dnes například zas v Lumíru, ve Světozoru byla zas podobizna má (obdrželas zajisté) atd.

Mamince vyříd' srdečný můj pozdrav. A že se hněvám na ni proto, že stůně. To nemá činit, kvůli rodině, a hlavně kvůli Tobě.

Tatínkovi zapomenutí mé omluv. Zapomněl jsem jako na smrt na ten nástroj otiskový, ale ještě ten týden se tam podívám.

Líbám Tě vřele,

Tvůj

Neruda.

Teuere Gabrielle!

Ich überschiere Dir hiemit eine Kleinigkeit, von der ich aber hoffe, daß sie Dir neu sein wird. Eine Pfeffermühle. Für diejenigen, welche sich mit dem Stössel nicht abgeben wollen,

und für solche, welche nicht wünschen, verstaubten Pfeffer in ihre Speisen zu mischen. Also ein Intelligenzprodukt aus dem Pfefferlande!

Höchst notwendige Beschreibung: Der gelbe Metallknopf wird abgeschraubt (nach *links*, was um so mehr hervorgehoben werden muß, als sich der Knopf nach rechts — gar nicht aufschrauben läßt!). Der Holzdeckel wird abgehoben und die ganzen Körner in die Mühle geschüttet. Holzdeckel wieder auf und Metallknopf zu. Dreht man nun den Holzdeckel, so fällt unten heraus gemahlener Pfeffer in die Suppe. Wunderbar!

Beiliegend ein ebenso großartiges Geschenk für Wilhelmine. Eine seit dem letzten Fasching „in Gedanken stehen gebliebene“ Ballordnung.

Und noch Eines! Wie ich vernehme, so kränkelst Du wieder! Das ist gar nicht hübsch von Dir und ich fühle, daß ich böse werde. Betrachte diesen Brief also zugleich als einen Mahnbrief. Im Falle unerwarteter Widerspenstigkeit müßte demnächst ein Drohbrief folgen. Und dann — —

Dein strenger

Neruda

Soeben erhalte ich ein Aviso: Brot — Käse — Butter.
Absender: G*.*. Schön Dank vorderhand!

703. *Anně Tiché*

[8. listopadu 1878]

Aničko milá!

Snad nestůněš? —

Přicházím se zvěstí, která těší alespoň mne. Kosmické už se tisknou v *druhém* vydání. Výsledek 14 dnů — to se u nás ještě vůbec nestalo.

Teréza mně psala a pobavil jsem se jejím listem upřímně;

ale neříkej jí to, ona by se stala ostýchavou a podruhé by nepsala vůbec nic. Vlastně jsem to sám z ní vyvábil. Bavily mne její lístky, jak neví, co v nich říci, a jak je patrně neskonale ráda, když je hotova. Předložil jsem jí asi deset otázek, na které měla odpovědět popisem. Na třech řádcích byla hotova. Smál jsem se nahlas; ne škodolibě, abys myslela, ale tím smíchem, jež příjemná naivnost vyvábí vždy.

Já mám teď kříž — neníť vždycky dobře zlobit jiné lidi. Chtěl jsem pozlobit svého známého, dr. L., který se v divadle zamiloval do zrzavé holčičky. Vhodil jsem to tak do 1. dušičkového fejetonu a teď lidé — to vztahují ke mně. Kde je nějaká ženská, pátrá, kteráže je ta holčička, do které jsem se zamiloval. Ba i přímo se mne ptají! Už se zlobím — zpočátku mne to bavilo. Sedne-li to na mne, dám to znovu do fejetonu, s plným popisem osoby dr. L.

Možno, že zítra pojedu do Vysoké ke Kounicovi na dva dny.
Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

[Adresa:] P. T. slečna *Anna Tichá, Vlachovo Březí.*

704. *Anně Tiché*

[11. listopadu 1878]

Domnívám se, že zasílané časopisy s rozličnými posudky si schováváš? Budeš mít jediná sbírku; možno, že toho budu jednou potřebovat.

Nd

[Adresa:] Slečna *Anna Tichá ve Vlachově Březí.*

Aničko milá!

Jelas do Budějovic — snad jsi tam ještě. Alespoň nepíšeš. Matinka myslím že je zdráva?

Jsem teď pořád trochu churav. Ale nelekej se: jsou to moje výroční choroby. As tři dny nastuzený kříž, že člověk se nemůže hnout a slyší andělíčky zpívat. Pak zas následkem podzimních vánic katar oční. Musím při takovém kataru přece psát a píšu pak palcovým písmem. Je to komické. Jsemť navyklý psát male, stylizuju-li totiž něco pro veřejnost; a píšu-li pojednou velice, nevyvedu slohu, tolik dělá zvyk!

Mamince řekni: máslo jako mandle, sýr výtečný (včera vzal konečně za své), med výborný a trvalý.

Poslouchej, musíš mi pro mého chudáka, o kterého se vždy na zimu tak trochu starám, poslat zas nějaké potraviny, jako jsi už jednou učinila. Rád je zaplatím.

„K. p.“ druhé vydání už vyšlo. Sto lidí puká zlostí. Dobře tak!

Pošlu Ti dnes časopis japonský. Je trochu natržen, podlep si jej vhodně. Pro Vlachovo Březí je to zvláštnost.

Teď už také vlachobřezské ženy přicházejí do novin. Vy jste hezky! Vdovce zaživa házet do hrobu. Chceš, abych vás pokáral ve fejetonu?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] P. T. ctěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Copak je to už zas? Tak si nesmíš počínat, děťátko! Máš-li něco, co Tě bolí nebo trápí, máš to přímo a hned říci — žádné „snad až“ nebo „snad ústně“. A nemáš-li nic podobného, *chraň se* vemlouvát se do nějakého nervózního rozčílení! Víím, jak je to nebezpečné, z vlastní zkušenosti své; mohu se domyslit velmi snadno, že na venkovské samotě nebezpečí se ještě zvyšuje; a kdo jednou nervóze se poddal, stíží se jí pak zproští. Mně, to přec víš, můžeš se *se vším na světě* svěřit, nemáš tedy pražádné příčiny, abys sobě neulevila sdílností a upřímností.

Také na Tvých listech pozoruju, že není vše v pořádku. Jsem příliš podrobný znatel lidí, než abych nevycítil z nich jistou nucenost. Vidíš, děťátko, listy se píšou, když člověk *má něco* co psát nebo když *chce* něco určitého říci. A mně podobá se, že máš jakýsi všeobecný pocit, jako bys měla jakousi *povinnost* poslat mně u jistém období vždy list, třeba bys právě neměla co říci nebo — nechtěla. To je chyba. Piš, jen když cítíš v sobě nutnost pohovořit si se mnou, a prosím Tě, žvatlej třeba jako dítě, piš, co Ti na jazyk a pod péro přijde; byť to náhodou byl třeba „nesmysl“ dle náhledu Tvého, bude to mít přece svůj a mně příjemný ráz. Vidíš, zde máš kázání. Přečti si je ještě jednou!

Brzy budem dohromady v myšlénkách slavit jednoroční jubileum Tvého příchodu do Prahy. Vyměníme si pak myšlénky ty, vid'?

Já Ti mám teď práce, že ji musím až vší silou odfukovat, aby mne nezasypala. Vešlo u nás v podivný obyčej, že většina listů chce mít ode mne do prvního lednového čísla příspěvek. Jsem tedy jakoby parádní koníček. A první leden už se blíží a já ještě nezačal. To teď bude rej!

Co schází mamince, arci tuším. No — bude zase dobře. Praviš, že maminka ráda zamlouvá chorobu svou a líčí se

lídem zdravou. Naproti mně toho nečiní. Je upřímna a alespoň neřekne „Mám se dobře“, když opak cítí.

Pozdravuju vás všechny a Tebe vřele líbám.

J. Neruda

707. *Anně Tiché*

[6. prosince 1878]

Aničko milá!

Vidíš, jak je dobře být trochu vyhubována! Ostatně, nedělej si nic z toho, já sám nebývám v pravé míře. A věř mně, je ukrutně dobře mít někoho, ku komu možno být zcela upřímným a říci mu vše! Važ si toho, kdoví, stane-li se Ti to v životě *ještě jednou!*

V příloze jsem Ti opsal ukázkou toho cyklu. Opsal jsem básně asi ty, které co první ukázkou do Lumíra dám (po Novém roce). Slíbil jsem Ti, že je máš mít první, a dostojím slovu jako vždy. „Hodiny“ jsou skutečně dle národního (táborského) motivu, ale asi tak zpracovány, jako Smetana pracuje „národní hudbu“.

Se zásilkou posudků o Kosmických už jsem přestal. Sypou se ovšem pořád ještě dále, ale už se mně samému to přesycuje. Tolik úsudků, a ještě ani jediný neuhodil na to pravé! Nemyslím snad chválu, ale dotknutí se vlastního jádra!

Pracuju teď mnoho a s chutí. Nevadí mně déšť, ne mlha, nic. A když se dostavuje nervóza, nějak ji zkousnu a pracuju dál. To toho bude!

Napřed již díky za Tvou zásilku. Pošlu Ti v několika málo dnech také bedničku s drobnostmi, jež rozdělíš dle uznání svého o Štědrý večer mezi děti. Samé drobnosti, určené jen k tomu, aby rozmnožily počet dárků. Když je toho víc, je také radosti víc.

Pozdrav mně maminku a tatínka!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

Milá Aničko!

Zaslal jsem Ti některé věci v bedně. Knihy jsou Tvoje. Ostatek rozděl dle nadpisů nebo dle vůle své. Velký obraz posílám Ti dnes, nevešel se ovšem do bedny.

Nyní jsem zase zdrav. Ale doufám, že to nebude dlouho trvat, — chovámt' se dle toho. To je to — když je lehkomyšlný člověk bez dohledu, vyvádí hlouposti!

Bud' o svátcích vesela a vzpomeň si na mne.

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[— — —]

Mnoho let jsem nestrávil svátky, totiž Štědrý večer, tak bídne jako tento. Byl jsem u Fričů a za málo hodin jsem utek; cítil jsem, že ten den náleží rodině a já že sám sobě v ní překážím. Šel jsem domů a psal jsem.

Už mne od sezení a psaní tělo a mozek bolí! Ještě as 14 dní a je zase ale po návalu.

Tatínkovi řekni, že jsem ještě nepožil tak dobrého sýra, jak je tento jeho. Pochutnávám si na něm vskutku.

List tento Tě dojde až po svátcích. Byli jste veseli? Piš o tom.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

J. Neruda

Aničko milá!

Pracuju tak pilně, že mně dnes pojednou došla i zásoba papíru, a já Ti, nechci-li odkládat, píšu na ostrížku. Což ale neškodí.

Jsi nějak napořád nespokojená. Věřím Ti, že Tě ta zima moří, že bys stokrát raděj trávila zimu v ruchu pražském, seznavši jej. Vidíš ale — já jsem v Praze a žiju uzavřen a o samotě jako na venkově. Zcela sám, kdežto Tebe baví život přec rodinný, jehož bys, věř mi, brzy postrádala, kdyby najednou scházel. Ovšem těžko do dálky soudit; mně zas se zdá, že bych zimou ve venkovské uzavřenosti strávenou pookřál nesmírně.

Činíš prý si nějaké plány do budoucnosti. Neškodí, fantazie musí mít svou hračku. Jen s rozvahou; nevyplněný plán také bolí, byť byl jenom plánem! Ano, kdyby byly poměry finanční jiné, byl by hned plán: zavolal bych si Tebe a třeba ještě někoho z vás do Prahy k sobě, a bylo by to. Třeba se ale řídit dle poměrů.

[— — —]

Nechtěl jsem Tě vyhubovat, ale neodolám. Píšeš, že „Tě nemá nikdo rád“. No tak — dobře.

Aničko milá!

Tak — to byl Tvůj trest za to, žes řekla: „Mně se zdá, že Ty už mne tak nemáš rád!“ Mohl, chtěl jsem Ti psát, a nepsal. Domnívám se věru, žes neměla ku své poznámce nejmenší příčiny, — ale tak jste vy ženské, neobjímá-li vás člověk, tedy vás nemiluje.

Proud práce ustál. Totiž neustál, ještě se valí, ale jde jedním směrem, ne víc rozptýleně, a to je už výhoda velká. Něco z mých prací uvidíš hned, něco až během roku. Časopisy myslím dostáváš všechny nepřetržitě. Alespoň jsem všude zaslal lístek svůj a mohlo by se jen náhodou stát, že by administrace adrese nedostála. Každý a jakýkoli, byť sebemenší nepořádek sděl mně ihned. Dostalas 52. č. Humórů?

A dostal otec mou pivní zásilku? Že prý byla skutečně již někdy minulý měsíc odeslána (z Prahy, ze Smíchova totiž, ne z Plzně, jak otec myslí).

Hildoanenský sloh byl ovšem téměř čarokrásný. Řekni Hildě, že se jí obdivuju. Tak malá postava, a tolik neskonalého rozumu!

Nestýská se Ti po masopostě pražském?
Pozdrav mně všechny srdečně!

Jsem Tvůj

J. Neruda.

712. *Anně Tiché*

28/1 79

Aničko milá!

Prosím, jdi a povyraž se trochu někde na plese nebo kdekoli. Učiniš tedy otci zadost a posloužíš, domnívám se, sama sobě.

Jedna věc se naplnila tedy, které jsem se bál. V Praze jsem si za Tvého pobytu často myslíval, že na venkově pak nebudeš více šťastna jako dříve. Je to pochopitelné. Zajisté jsi bývala dříve doma spokojenější. Ale seznala jsi vřavu velkého světa alespoň trochu, a zdá se Ti teď vše kolem být hluché, pusto. Někdy jsem sám váhal proto dopřát Ti té oné radosti, ale zas mě napadalo, že jinak bys snad nikdy té pochoutky nepoznala a vzpomínka že má také svou cenu.

K tomu — upřímně řečeno — jsi v tom věku, že se vdáti

můžeš, a to přičinuje také mnoho k Tvé nespokojenosti, třeba nebylas sobě toho vědoma. Kdybys se mohla teď zpytovat, dala bys mně za pravdu; pozděj mi dáš za pravdu jistě.

Domácích věcí vašich se nedotýkám. Myslím, že situaci rozumím vzdor tomu, že ničeho jasného nesdělujete. *Teď* nalezá vše v Tvé duši ozvěnu desateronásobnou a snad — pravím snad — mnohé přeceňujete. Jediné, co tu zbývá, je trpělivost. Vždyť se snad vše změní.

Posílám Ti zde co výroční úpomínku taneční pořádek letošního akademického plesu.

Já sám jsem dosti neslaný a nemastný. Práce se mně přece jen neumenšilo. Vzpíral jsem se dlouho proti tomu, převzít předsednictví Spolku českých žurnalistů, konečně to na mne hodili přec, a já mám teď s tím klopůtné práce plné ruce — bohužel že posud bez žádoucího výsledku.

Píšu Ti málokdy, neměj mně to za zlé. Vždyť mně zato můžeš psát Ty tím častěji, a víš, že mně Tvé lístky jsou vždycky milé.

Otci řekni, že jeho sýr učinil ještě další velký efekt. Podělil jsem as deset rodin — všude neobmezená chvála. Až bude mít zase takový, ale *zrovna takový*, ať si zas na mne vzpomene.

Lahve ze zaslaného piva nezničte — nejsou-li totiž už zničeny. Myslím, že je budem musit vrátit, nevím to posud. Řeklo se mi teď, že se vrací i koš. Dal bych stran zaslání zprávu. Ač se domnívám, že není neštěstím, přišel-li jsem s tím podotknutím třeba pozdě.

Pozdrav mně srdečně maminku. Také mi napiš, kdy koho je u vás svátek — sestav kalendářík rodinný —, to kvůli přátelské připomínce.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda.

Anynko milá!

Už jsem Ti dávno nepsal — celých čtrnácte dní. To činí stálý, proti všemu očekávání stále rostoucí nával práce — člověk pak odkládá, protože po ukončení každé práce je schvácen.

Sedím téměř napořád doma. Den mine po dni, jako když kývadlo u hodin cvakne, — věčně stejně, týž rozměr, týž zvuk. Kdybych nešel denně dvakrát na pět minut do redakce a večer do hostince, nevěděl bych ani, jak vypadají lidé. Také ale v hostinci dívám se na ně jen zpovzdálí; u svého stolu sedím obyčejně sám, což je mně nesmírně příjemno.

Ty tedy tančíš. Dobře činíš. Vždyť bys zkysala a také Tvoji by tím zmrzoutěli. Pro Tebe je změna občasná, byť třeba nepatrná, nutností. Pro mne zas je spíše potřebí uzavřenosti a klidu. Anebo života tak pestře pohyblivého, jaký u nás bohužel není. Toužím po cizině, po poměrech totiž jiných, ale jen na čas — za živý svět bych přec jen neopustil nikdy trvale ty třeba trudné poměry české. Co platna všechna kritika, když srdce s něčím srostlo.

Praha je teď masopostně živa, živější než mnohá leta předtím. Přece bys však neseznala nic zvláštního, kdybys i byla zde, — zjevy jsou četnější, jsou to ale pořád ty staré, známé, pro znalce již otřelé zjevy. Ti lidé by se patrně velmi rádi bavili, ale nemají vynalezavosti na něco nového. Dost arcí na tom, že alespoň myslí, že se baví. Pošlu dětem tento týden snad několik pořádků bálových, pro hračku.

Ondy jsem mluvil u Dattla zas jednou se slečnou Vilémou; snad Ti to psala. Paní Militká má prý velmi mnoho starosti a práce — a jiných známých zde nemáš, abych Ti o nich psal.

Byla už také Viléma ve vlachobřezském plese? Pošli ten kalendářík!

O Lumíra jsem Sládkovi řekl. Pro případ, že by byl zapomněl, dostane zítra ode mne ještě lístek. Sládek byl totiž

vždycky velice zapomněnliv, teď je ale — — ženichem a není s ním už lze vydržet.

Pozdrav mně otce, matku a všechny co nejsrdečněji.

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] P. T. velectěná slečna *Anna Tichá. Vlachovo Březí.*

714. *Anně Tiché*

[Po 24. březnu 1879]

Aničko milá!

Dnes jsem dostal zas Tvou zásilku sýra. Je přímo zázračný, snědl jsem ho hned $\frac{1}{4}$ libry bez chleba — ale je ho až škoda jíst! —

Nu — jak je? Už tišší? Teď Ti teprv pravím, že mně bylo hoška velmi, velmi líto. Pamatuješ se, jak jsem pobízel, aby dal otec ty dvě nejmenší děti zobrazit? Alespoň kdyby byla ta krásná hlavička nafotografována!

Že paní M. se provdala, a sice za doktora Nečase, víš také už. Předpovídal jsem to, víš-li o tom ještě, a nemýlil jsem se.

V pražské společnosti se změnilo ledacos. Změnily se poněkud literární kruhy, dle potřeb právě časových — totiž dle nových podniků literárních. A já teď sedím obyčejně uvečer v hostinci sám a sám a jsem tím nesmírně uspokojen. Potřeboval jsem té samoty již, té robinzonády uprostřed lidí, — dělá mně dobře.

Dostal jsem se do jakéhos proudu spokojenosti. Nepracuju sice při tom mnoho, ale nedělám si z toho nic. Vždyť vím, že bohužel beztoho ta spokojenost nepotrvá tak dlouho, a piju ji plným lokem.

Rád bych ji trochu přenesl na Tebe. Rozumím všemu.

Jsem Tvůj

Neruda,

Milá Aničko!

Považuju tento dopis za pravý odpočinek. Nevýslovně štván během posledních tří týdnů záležitostmi naší akademie — byliť ostatní pánové jen k tomu, abych věděl, za *kolik* mužů pracuju sám —, měl jsem mozek jako na žernovu a pro každou myšlénku krátký, co nejskoupěji odměřený dech. Nyní není sice ještě líp (poděkování jednomu stu spoluoučinkujících, oučty atd.), ale přec vody už nestoupají výš a lehýnce opadávají. Myslíl jsem často na Tebe, teď, v nedělní pozdní odpůldne, mám půl hodiny času, abych Ti to také řekl.

Podivně často pravíš v listech svých, abych nikdy nelitoval, co jsem Ti příjemného učinil. Přece víš, jak je mně podobné slovo o tom proti srsti! Učinil jsem z lásky k vám a takového cosi rozumí se u mne tak samo sebou, že je mně nemilo, když se teprv zvláště o tom mluví. Nečiním Ti výtky, ale — Ty mně rozumíš.

Vyříd' mamince, tatínkovi, Benovi, Teréze a Vilmě díky za přání mně zasláná; Teréza praví, že má „přání ještě jedno“, — ať tedy vyrukne honem s ním ven! — Díky za Tvůj hezký lístek.

Ptáš se mne, kdy vydám zas nějaké verše. Moje milá, — kdybych já to věděl! Teď ouhoruju, teď nepíšu nic, pranic zvláštního, vždyť práce redakční přistupuje ještě k věcem ostatním a ta teď věru nebyla malá. Snad vydám něco, snad nic; rozhodnutí o tom leží ještě v budoucnosti. Teď mimo vše mám také ještě starost o uspořádání dalších *tří* svazků mých fejetonů (*přes šedesát* tiskových archů!) — nevím věru, co dřív.

Stran vašeho vandru na Šumavu nevím rady, neznám teď tamějších poměrů. Rozhodně se mně zdá být ale líp a praktičtější vzít jednoho nebo dva *zcela spolehlivé* průvodce v nájem; musiloť by se později beztoho k nim sáhnout. Chodí u vás dámy častěj na Šumavu?

Piš mně brzy!

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá. Vlachovo Březí.*

Milá Gabrielo!

Konečně tedy oficiální zpráva, že jste obohaceni o synáčka. Trvalo to dlouho, zato nyní také mé opožděné blahopřání — je to beztoho jen Tvá vina, že se zpozdilo. No ne, ani slovo nenapsat! Zapisuji tedy kluka do své hlavní příbuzenské knihy, buď vítán v našem kruhu! Nejlepší dík za zásilku! Přišla v pravý čas. Pozdrav Aloisovi a všem dětem od Tvého upřímného

J. Nerudy

Aničko milá!

Už jsem Ti věčnost nepsal. Pět dní jsem nebyl v Praze — zajel jsem si zas jednou do Vratislavi v pruském Slezsku — ostatek měl různé příčiny nahodilé.

Teď Ti píšu, jen abych Ti dal zvěst, že jsem zase u svého psacího stolku a zdráv.

Jsem trochu zemdlen, dvě noci jsem cestou nespal a přišed včera musil jsem hned psát pro list.

Proto měj na mém srdečném pozdravu dost a vyříd' pozdravení také všem ostatním. Vilémě a Rézince řekni, že za 14 dní pojedou zas Labem do Saska.

Tvůj

J. Neruda

Aničko milá!

Poslali mně Tvůj lístek za mnou do Písku, kde právě u prof. Heyduka meškám. Jsi Ty dítě! Tvůj list předposlední mluvil o Šumavě co o věci zcela blízké, zítřejší tak asi, a myslil jsem zcela pevně, že už nejsi doma.

Teď k Tvým obavám. Co se týče obavy druhé, — cožpak mne neznáš? Myslíš, že se měním přes noc? Já už se nezměním, děťátko.

Se zdravím bylo hůř. Stal jsem se tak nervózním, že mně lékaři zapověděli každé další rozčílení delší cestou ap. Musil jsem upustit od Dánska atd., ač jsem byl už zcela připraven, a odebrat se ven. Týden jsem teď trávil u hraběte Kounice, plně mu tím jeden z dávných svých slibů. Bylo hanebné, tuze hanebné počasí, ale běhal jsem vzdor lijákům celý den po lesích a nervóza je pryč. Teď musím několik dní strávit zde v Písku, kamž jsem přijel včera večer. A odtud budu musit nejspíš do Podmokle na saských hranicích, kde jsme vloni spolu byli.

Předtím jsem byl u Sladkovského venku v záležitosti, o níž mně Tvůj otec psal. Sladkovský je nemocen, přenechal i divadelní intendanci Zeithammrovi. Není s ním nešťastnou náhodou teď tedy nic — a jiného nevím. Řekni to tatínkovi. Myslím, aby přece zadal, vždyť se uvidí, dá-li se něco později dělat.

O sýr budu prosit, až se vrátím do Prahy — as za 14 dní snad — a až bude tedy dobrý.

Pozdrav mně všechny, jmenovitě maminku, Rezinku a Vilému.

Objímám Tě v duchu,

Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Jsi doma? Přicházím s gratulací. Buď hodně zdráva, spokojena, a měj se vůbec na všem dobře. Vzpomeň si často na mne!

Stíhán nejkrutějším počasím dotlouk jsem se až do Podmokle a teď tu sedím. Neschází mi tu vlastně nic, pravda, ale jsem přece dosti mrzut, že minou celé půldny, aniž by člověk mohl z domu ven.

Pozdrav mně tatínka a maminku.

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna Anna Tichá, Vlachovo Březí.

Aničko milá!

Nepíšeš. Jak se Ti líbila Šumava? Mělas alespoň trochu obstojné počasí? A kde jsi všude byla? Vrátila jsi se zdráva?

Já byl letos počasím v pravém slova smyslu vytrestán. Na Vysoké déšť, v Písku déšť, v Sasku déšť. Jezdil jsem od štace k štaci. Dvakráte jsem tam dal závdavek na osmidenní byt a dvakráte jsem utekl, nechaje závdavek vězet. Konečně jsem se rozhorlil, koupil si lístek a jel zpátky. Takhle jako ta velebená, opěvaná příroda dovede člověka každý zpitý ochňapka po půlnoci na ulici sekýrovat! —

Tak! — právě vchází domovnice a přináší mně list od Tebe —

Jsem potěšen, že se Ti zdařilo. Mám radost z Tebe — jsi má hodná, milá Anička!

Pozdrav mně své rodiče i všechny ostatní a řekni, teď že mně mohou zas zaslat sýru a medu.

Trochu mám zas rozbouřené ganglie — zas jsem zdvihal neopatrně nějakou tíži — pánbůh ví, co pořád dělám! Lékař mne trochu prohlíd, nejsou-li to vlastně játra. Že prý nejsou. Mažu se nějakou páchnoucí vodičkou, byt je pln nejdivnějšího zápachu. Vzdor zlosti musím se smát.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

721. *Anně Tiché*

[22. srpna 1879]

Bednička došla — chutná. Vyříd' díky. — Zdraví se lepší.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Slečna *Anna Tichá* ve *Vlachově Březí*.

722. *Anně Tiché*

[Mezi 29. zářím a 5. říjnem 1879]

Aničko milá!

Škoda, žes nepřijela! Byl bych Tě velice rád uvítal. No — vždyť se uvidíme bohdá přece ještě brzy!

Máme zde teď dosti krásné počasí. Také jsou zde Heydukovi a paní Heyduková těšila se, že Tě pozná.

Nepsal jsem Ti ještě stran té otázky vlastenecké, stran toho, může a má-li žena, hlavně dívka nevědoucí ještě, „do čí rukou

se dostane“, být rozhodnou vlastenkou čili ne. Nepsal jsem proto, že o věci té vůbec nerád pišu, a pak že jsem věděl, list takový že nutně musí být delší.

Vidíš, děťátko, na tu věc hledím zcela zvláště. Cit vlastenecký má něco aspoň společného s citem náboženským: mnohý jej má, aniž by sobě byl vědom proč, a namane-li se překážka, pochybnost něčí, může se stát až citem fanatickým. *Může* se stát, pravím, a bohdej jen, abychom měli hodně mnoho fanaticů vlasteneckých; my jich ale máme bohužel velmi málo, vzdor tomu, že „překážek“ je až přespříliš.

Avšak vlastenectví *nemusí* mít ten původ mlhavý jako cit náboženský, nybrž původ čistě a jasně přirozený. Vždyť jsem se narodil v Čechách a každý miluje kraj, kde kvetlo jeho mládí. Vždyť jsem se narodil z matky česky mluvící, česky myslící, čeština byla jazykem toho mého mládí, matčiny české myšlenky byly mými prvními myšlenkami, a jazyk i myšlenky ty jsou mně jak každému ozářeny tou nejčistší poezií. Zdálo by se mně věru, že se stydím za svou matku, že biju vlastní matku pěstí v tvář, kdybych nemiloval její jazyk, její mrav, její bytost celou.

Z citu *rodinného* vyrůstá vlastenectví. Musím ctít sebe, má-li mne ctít jiný, musím ctít vlastní rodinu, mám-li požívat cti u jiných. Musím veškeré své vlastnosti osobní, musím veškeré bytelné vlastnosti své rodiny přivést k dokonalosti co možná nejvyšší, abych já, aby celá má rodina nabyla ve světě platnosti plné. A jazyk, jakým ta rodina mluví, individuální způsob, jakým myslí, mrav, jakým žije, jsou přece hlavní věci bytosti té které rodinné; bytost tu mohu zdokonalit jen na základě jí vrozeném, aby něčím byla později, a nikdy ne na základě jí cizím. Miluju-li sebe, rodinu, budu pak také mít zajisté cit i pro rodiny ty, které mají se mnou, s mou rodinou vlastnosti *stejně, stejný jazyk, mrav* atd. To mne vede, abych cítil se *v obci občanem, v národě členem toho národa*.

Obyčejně naši odpůrci, chtějí-li nás z vlastenectví svádět, staví „lidstvo“ nad „národnost“. K smíchu! Chci-li skutečně lidstvu něčím prospět, musím přece nejprv sama sebe vzdělat, sám co osoba ta a ta za něco stát. A stojí-li český celý národ co

osoba za něco, je pak zajisté a *jedině pak* vskutku lidstvu něco platen. Francouz prospěl pokroku lidstva, že se vyvinul co individualita francouzská, Ital co Ital, i Němec co Němec atd. Rovněž Čech jen co Čech zasáhl kdy do lidských dějin a posunul je kupředu. *Proto* se přikládá vlastenectví tak velká cena u všech národů, proto se nazývá všude *první ctností*, že člověk vlastenec je ku cti a na prospěch sobě, své rodině, svému národu a celému lidstvu, zkrátka že je čestný a prospěšný na všechny strany.

Blbá by byla myšlénka, že vlastenectví nemá takového významu u malého národa jako u velkého. Malý byl národ starých Řeků, a konali divy. Malý byl vždy národ český a konal také divy. A což dělá „individualitu“ počet? Newton, Dante, Goethe byli přec *jednotlivci*, ne? A takový jednotlivec může přec být u národa sebemenšího, a byť se skládal jen z desíti osob. My sami máme dnes celou řadu vynikajících Čechů, budem jich mít vždy víc a víc — „malost“ národa nevadí.

Obyčejně se tvrdívá, že žena není schopna takého vlastenectví jako muž. Průměrně ovšem ne *ve všem*, protože je vůbec slabší; v přirozeném svém citu ale je silnější ještě než my mužové. Nemluvím ani o tom, že dějiny nám vypravují hojně o nejskvělejších vlastenectví žen; podotýkám zde jen, že to tvrzení o ženě nevlastence přišlo k nám toliko z Němec. Němci říkají: „Das Weib steht zur Fahne nur des Fähnrichs wegen.“ Spánembohem — ať je tak u Němců! Polky jsou proslulé, že udržely cit vlastenecký, i když mužové sami v dobách velkého neštěstí na mysli klesali; Francouzky rovněž atd. Žádná Francouzka, a byť sobě vzala Tatara, nepřestane proto být Francouzka; bylo by jí to směšné, kdyby jí to vůbec někdo řekl. Proto může být nejvzornější matkou a ženou. Také by měl as muž divný pojem o její mravní ceně, kdyby viděl, že ona je s to plít vlastní matce do tváře.

Vlastenectví je nám *životní potřebou*. Jen takoví nás z něho zrazují, jichž je *prospěchem*, abychom nebyli vlastenci, ba abychom my Čechové co národ *vůbec nebyli*. To zrazování nám může být ukrutně lhostejné. I v životě jen společenském. Vždyť přec neznamená „být vlastencem“ zároveň „být člo-

věkem nechutným, společnosti lidské naprosto nepřístupným“. — Ovšem, u nás vyvolali Němci sami nechuť chtít být ve společnosti s nimi.

Tak vidíš, jak jsem se rozepsal. Věděl jsem to. Ale měl jsem za svou povinnost psát nyní, neboť nevím, kdy bych k tomu přišel.

Domnívám se, že v neděli pojedu do Vídně. Jedu nerád tentokráte, celá situace je mně protivna. Také se tam budu hledět zdržet jen krátce, takhle as nejdýl 14 dní. Ale bylo by to už přílišné odkládání listu k mé Anince.

Jsem se srdečným pozdravem

vás všech, zvláště Tvůj

J. Neruda.

Mamince řekni, má-li nějaké přání pro Vídeň, že by mne těšilo jí je uskutečnit.

P. S. Teď to do mne bouchlo! Náhle jsem si vzpomněl — koukej, koukej! — 8. září Marie, 17. září Hildy, a já to přehlíd! Omluv mne u těch koťat!

J. N.

723. Anně Tiché

18/11 79

Aničko milá!

Jsem rád, že jsi sobě trochu vyjela. Pookřeješ, budeš zas veselejší, vid'?

Já poslední neděle pořád churavěl. Ve Vídni, při svém prvním hned pobytu, jsem se nastydl, vzal si to do Prahy, pak zase do Vídně a zas zpět — zkrátka musil jsem posledních 14 dní věnovat si největší pozornost, abych nemusil ulehnout. Přestál jsem to až na malé stopy rýmy.

Způsob života jsem poněkud změnil. Sedám teď večer také někdy doma. Těší mne to. Mám krásné knihy a rozprávám si různé práce. Přivedu-li tyto šťastně a s plnou chutí ku konci, budu potěšen.

Letos mně musíš pro toho mého chudáka poslat zas nějaké potraviny. Má to ovšem času dost, až se vrátíš, třeba někdy až k Novému roku.

Buď zdráva a piš mně!

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. *Plzeň* Pražská ulice, u p. *Bedřicha Reima*.

724. *Anně Tiché*

[1. února 1880]

Aničko milá!

Bál jsem se, že stůněš. Jsi ale zas zdráva, děťátko, jsem rád.

Moje zdraví se trochu ustálilo. Také ho potřebuju. Vnesli na mne zase namahavý úřad předsednický a mám s ním a se sterými věcmi jinými plnou hlavu. Je to práce pro několik, co vše prisouzeno mně jedinému. Alespoň se mně, takto na stálou samotu odkázanému, nestýská. A při pili člověk aspoň vidí, že něco pod jeho rukama roste.

Co dělá celá slavná rodina? Vyřid' mé upřímné díky za zásilku. Je to pravidelnost! Vidím, že na mne myslíte — totiž že Ty na mne myslíš! Chodí všechny časopisy pravidelně?

Buď zdráva a užívej zábavy.

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*, *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Konečně Ti zase jednou píšu. Trvalo to dlouho, vid', děťátko? Ale nedělej si nic z toho, zato si často vzpomínám.

Jsem v stálém víru. Každý okamžik mně dopřejou lidé nějakou práci, za niž nic nemám a z níž nevykvétá nic než mrzutosti. Jsem vždy ochoten a obětuju rád svůj čas drahý, když je toho ale příliš mnoho na jednotlivce. Kdypak mám vlastně čas pro sebe, pro své sny a potřeby, ano i pro hmotné otázky své!

Teď zas musím redigovat slavnostní časopis, jež Umělecká beseda vydá k sv. Janu ve prospěch Národního divadla. Číslo nebude velké, ale stojí právě proto práci obrovitou. Aspoň aby z toho něco bylo pro účel vyznačený!

A do toho všeho mně padly poslední dny a smrt přítele Sladkovského! Psát takových deset nekrologů jako jemu, a jsem na rok hotov se silou. Měli jsme se nevýslovně rádi.

Pozdrav mně všechny, Aničko, co nejsrdečněji.

Tebe objímám,

Tvůj

J. Neruda.

Mladý Valentin je zase doma. Nadělal mně mnoho starostí.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

726. *Gabriele Tiché ml.*

[22. března 1880]

Upřímné přání!

J. Neruda

[Adresa:] Slečna *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Aničko milá!

Jakpak se můžeš jen ptát, uvidím-li Tě rád! Vždyť jsem proto, abychom se spolu zas trochu srdečně pobavili, naznačil, že se letos zase uvidíme. Trvám také na tom úmyslu svém, zastavit se ve Vlachově na své cestě feriální, třeba bys teď s tatínkem přijela na nějaký den do Prahy.

Že jsem Ti dosud neodpověděl, byl pouhý odklad. Píšu denně — vedle ostatní práce své — deset listů, mám padesateru drobné i velké věci denně na starosti, a pak sklesnu apaticky do křesla a nejsem už k ničemu. Je to děsná suma práce! „Národ sobě“ stojí jí víc než deset vlastních spisů, pořád aby člověk běhal, vyjednával, psal, korigoval atd. A svatojanská akademie, jižto jsem založil v rozměrech co nejvelkolepějších, pořád se znovu boří, a co dnes hotovo a smluveno, je zítra ničím. Také není ani výhlídky na úlevu, aspoň do 24. května asi ne.

Ovšem se proto bojím, že Vás neužiju. Že budete odkázáni na sebe a půlhodinky společného pobytu že se budou musit cenit. Z toho si nic nedělej — Praha je přece Prahou, i když se uvidíme méně, než bychom si přáli.

Pro případ příjezdu radím: ubytuj se u Míny. O sv. Janě je v hostincích pramálo místa, někdy žádné, možná že otec sám bude mít potíž. U Míny budeš dobře schována, v hostinci bys byla nevolna.

Tatínkovi řekni, že se na něho těším. Matince můj upřímný pozdrav, rovněž dětem.

Jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna Anna Tichá, Vlachovo Březí.

Aničko milá!

Tak tedy sedím doma. Vlastně polo sedím a polo ležím.

Jízda byla dosti příjemna, avšak dlouhé její trvání mně nohu rozbolestnilo. Lékař čekal. Že prý a že prý. Že prý to není nic, že je ale také možno atd. V noci jsem dával obklady, teď zas — v noci pokoj, ve dne bolest, jakmile stoupnu, — tak to jde pořád. Mohu prý vyjít, ale sám mám tolik rozumu, že to nejde. Ač — dá-li mně to ještě.

Práce tu na mne čekalo již plno. Ať čeká dál! Také nepříjemných věcí něco, jak jsem tušil, — aťsi!

Mamince vyříd' za její laskavost prozatím můj srdečný dík. Učinil jsem vám tentokráte mnoho práce, zvláště Tobě, děťátko, — byla jsi věru celá cukrová v péči své. Tatínkovi a všem vřelý pozdrav.

Jsem rád, že jsem zde. Mohu bručet a být nevrlym, jak chci, — to je také něco.

Papoušek se dívá na mne velkýma, udivenýma očima, že si ho nevšímám. Ukrutně rád by na mne, ale vyhýbám se mu, nebyl by asi příjemný.

Líbaje Tě vřele jsem Tvůj

J. Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Píšu Ti pololeže, jen abych dal poslušnou zprávu.

Byl jsem dnes u dr. Weisse, mohu říci, že z jakéhos titěrného citu, abych totiž od něho slyšel, že „to nic není“. Zatím řekl:

ležet 14 dní až 3 neděle — nejmíň. Zánět žil nebo jejich blan nebo čeho.

Nu tak! Tak jestlipak by se člověk netento. Ale jsem příliš hypochondrem, než abych neposlechl lékaře do nejmenšího. Poslechnu a budu se šetřit. A Tobě budu dávat zprávy.

Myslím, že těmi několika obklady, danými mně hned u vás, předešlo se horšímu.

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna Anna Tichá. *Vlachovo Březí*.

730. *Gabriele Tiché*

7/8 80

Drahá Gabrielo!

Píšu Ti jen krátce. Jen abych se Ti upřímně poděkoval za skvělé Tvé pohostinství a laskavou ve všem péči. — Však já se Ti pomstím, jen až přijdeš do Prahy!

Maxova oči odvírajícího a zavírajícího Krista asi už máš. Byl bych rád Ti poslal rámeček hned s sebou, když ale teď nemohu ven. Proto podotýkám jen, že rámeček nehodí se jiný než černý nebo tmavohnědý, avšak *bez* lesku. A pak trochu hluboký.

Jsem se srdečným Tobě i Aloisovi pozdravem

Tvůj

J. Neruda.

Aničko milá!

Děkuju Ti za Tvůj srdečný, láskyplný list. Věř, že mi je milý, tuze milý, — bylo mně při čtení, jako bych Tě držel za ruku a do očí Tvých upřímných bych hleděl. Díky!

Noha, jak lékař praví, se lepší. Myslím, že jsem včas chytil se opatrnosti rozhodné a vzdor různým náhledům lékařů zůstal zcela doma. Mám ovšem dlouhou chvíli, vzdor všemu čtení. Ale otok trochu oplaskává, bolesti také trochu ubývá a červenost mizí. Ráno vypadá noha slušně, kvečeru se pak vždy poněkud zanítí, protože přes den nejvíce jen sedím, ovšem s chorou nohou ve výši.

Tak tedy vidíš, kdo by si to byl pomyslíl. Jen když se věc lepší!

Napsal jsem povinnou zprávu a končím doufaje, že list dostaneš již zítra.

Cele Tvůj

J. Neruda

Obsluhou je domovnice. Stačí. Kdybych byl viděl nutnost, byl bych ovšem přibral pomoci.

Že prý, kdyby bylo venku teplo (jeť hanebně studeno), mohl bych trochu na procházku, říká lékař. Však já bych přece nešel.

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. *Vlachovo Březí*.

Aničko milá!

Už skoro také věřím v Tvé předtuchy. Když jsem již myslil, že je konec ležení blízký, zanítla se mně znovu jedna žilka a stará opatrnost začíná znovu. Ale všichni lékaři (už jsem jich

konzultoval asi pět) praví: Není nebezpečí žádné, ale dlouho to trvá. Jíst, pít mohu, co chci, spaní mám výborné*, ale sedět nesmím, a tedy také nemohu pracovat.

Tak vidíš. Předtucha Tvá. Pak moje letošní nechť vybrat se ven. Pak vůbec tenór malerézní celého letošního roku. No snad je už pak konec aspoň nemocem, takto myslím, že mne očekává letos ještě lecco nepříjemného jiného, vidím známky. To ale přemohu.

Nemysli si, že jsem snad trochu na mysli skleslý. Věru ne tak, jak při třínedělní chorobě bývá. Myšlenky hrajou zcela klidně. Ale poněvadž jsi chtěla pravdu, píšu pravdu dopodrobna.

Buď klidna, piš mi zase a já Ti také dám zprávu dle pohodlí nohy své.

Tvůj upřímný

J. Neruda

Co řekl otec mému listu ?

* Spím v jednom řezu, bez probuzení, od 9 večer do 7 ráno!

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá. Vlachovo Březí.*

733. *Gabriele Tiché*

13/10 80

Milá Gabrielo!

Zde exemplář překladu Kosmických písní, abys mohla někdy v něm číst.

Jak jste viděli, tedy už pracuju. Ale nerád, stojí mne to ještě namáhání. Ukruťně pomalu se věc mění.

Rudolfka, bude-li se zase smát, pořádně potrestej. To není hezké, když tak mladí lidé si dovolují ve společnosti se chechtat a být veselými.

Rezince dej o její svátek za mne hubičku.

Aloisovi a všem upřímné pozdravení od Tvého
oddaného

J. Nerudy

734. *Anně Tiché*

2/12 80

Aničko milá!

Zdá se mi přece jenom, že někdy se ztratí některý Tvůj list; už jsem dávno nedostal žádný. Snad naposledy nestůněš? Nebo jsi tak zabrána do studií! Jen se nestrachuj, však oni s Tebou budou zacházet jako s máslem.

Grandauera doufám jsi už dostala. Poukazuju ještě jednou k tomu, co jsem Ti hned po rozmluvě s Votrubou napsal: jen to vyplňování čtverců a kresba výševních písmen, zkrátka to pro školu praktické.

Přednášky posud mne nedošly. Probírej zatím knihu, abys se trochu s předmětem spřátelila.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

735. *Gabriele Tiché*

3/12 80

Milá Gabrielo!

Teprv teď přicházím s díky za zásilku; došla a „shledána před očima páně dobra“. Ale budu Tě, milá Gabrielo, obtěžovat výroční svou prosbou. O výroční dárek potravin pro toho mého chudáka. Víš, jako vloni a předlonim a bůhví kolikráte už.

Od Anny neobdržel jsem už asi 14 dní dopisu. Snad nestůně? Dnes jí píšu zase, a tedy toho zvím.

Srdečný pozdrav Aloisovi, všem dětem a Tobě, sestřenko milá!

Tvůj

J. Neruda

Ano tak — na sebe bych byl zapomněl! Zdraví se pomaličku lepší. Vycházím denně jednou, na dvě hodiny. Lékař sice říká, že jsem „příliš opatrný“, ale já osudu už nevěřím — když jsem byl tak dlouho poután, je dobře poutat se dobrovolně ještě trochu dál a nemusit sobě výčitek pak činit — je-li pravda?

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá, Vlachovo Březí.*

736. *Anně Tiché*

1/2 81

Aničko milá!

Nepsal jsem Ti vskutku už dlouho. Byl jsem churav — nervózně rozčílen. Jsem ještě trochu a bojím se návratu té rozčílenosti, která se u mne dostaví při příležitosti nejmenší. Jsem poněkud unaven, už jsem si po několik let pořádně neodpočinul, to je to. Kéž mohu letos zapadnout do ciziny aspoň na 2 měsíce, to by mne zotavilo. V český venkov už nemám důvěry — ještě se mi nepodařilo zde nikdy řádné zotavení. —

A Ty máš tedy starosti. Věřím. A radím: čiň se, přičiň se, a pak — uvidíš. Budeš-li hotova s přípravou zcela, uděláš zkoušku; nebudeš-li, neuděláš letos zkoušku, až napřesrok — co na tom!

Snad máš vskutku na přípravu čas krátký. Proto jsem se byl také zmínil o těch dlouhých vánočních fériích. Snad Ti ale stačí dobře, já toho neznám.

Co se týče té žádosti, ta je zcela jednoduchá! Nadpis víš, je také v té notici NL obsažen, a k tomu se přidá „Slavný“. Pak: A. T. v účtě žádá, aby byla připuštěna atd. K účeli tomu příkládá zejména vysvědčení následující... Nakonec v účtě podepsaná žádá, aby jí laskavá zpráva byla dána (adresa), a připojuje k tomu cíli poštovní známku 15 krejcarovou.

Dobře bys učinila, kdybys psala profesoru Antonínu Votrubovi (*přímo /na ústav/, ne mně, abych atd.*). Míním, abys mu psala list jakýs děkovací: za radu posavadní, za zasláné mnou přednášky — a k tomu prosbu za laskavou podporu další. Ale musila bys psát hned.

Já teď zkouším něco nového. Jídlo z hostinců už se mně zošklivilo tak, že jsem skoro už nic nejed. Vařím doma. Mám služku! — Neboj se — vždyť ji uvidíš.

Nakoupil jsem nářadí kuchyňského za 40 zl; je toho hromádka. Postel, slamník, peřinu do kuchyně. Už mne to stojí aspoň osmdesát zlatých, a dnes jsem poprvé obědval doma. To bylo přemýšlení, co na první oběd.

Rezultát (po nejzralejší úvaze, po vzpomínkách na mládí atd.):

škubánky.

A byly mizerny. Mám totiž také nový sporák. Ten je nově natřen. A když v něm hoří, povstává hanebný smrad, který se táhne do másla.

Jsem žádostiv na pokračování!

Teď to můžeš psát domů, že mám svou „domácnost“. A teď mi také od vás do té domácnosti, když mají něco vhodného, co by za tu dalekou zásilku stálo, mohou leccos poslat. Řekni jim to, abych já jim to nepsal. Neboť nemám takto, co bych jim psal.

Srdečný pozdrav.

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá*. U pana Bedřicha Reima, *Plzeň*. Pražské předměstí.

Milá Gabrielo!

To jsi mne zarmoutila zprávou svou. Doufám sice, že věc nebude konečně zlá, ale jen opatrnost — opatrnost! Pozdrav srdečně Aloisa a dej mi laskavě hodně brzy novou zas zprávu. Potřebuje-li Alois něčeho v Praze, ať řekne. —

Zato jsem se srdečně a nahlas zasmál, když jsem četl, že posíláš kapouna. Přišel, byl výborný, ale zato cestou od něho načichlo máslo. Čím dál do leta, tím spíše by zásilky drůbeže dělaly obtíže. Neposílej mně nic z toho, mohu to koupit v Praze. Co ale nemohu koupit v Praze v stejné dobrotě, je vaše máslo, váš sýr, váš med. A snad jednou dvakrát do roka *kousek* uzeniny, po venkovském způsobě uzené.

Posílám Ti kočičku, „nejnovější novinku“ pražských krámů. Praha je plna kočiček teď. A Teréze a Vilmě taneční pořádky. Teréze prosím řekni, aby mne zpravila, kdyby Lumír přece nebyl již přišel. Zařídil jsem zásilku sice, ale přihlásili jsme se trochu pozdě.

Srdečný pozdrav všem a Tobě zvlášť.

Tvůj

J. Neruda

Milá Gabrielo!

Dovídám se, že Alois zase churaví nebo churavěl. Pozdrav ho srdečně — ať se šetří. Nejsou žerty s nohami. Nejmenší zanedbání škodí a předčasná horlivost úřední mohla by ublížit dosti trvale. Dejte mi někdo zprávu.

Upřímné díky za med a máslo. Máslo *výtečné*, pochutnávám si na něm denně s pravým gustem.

Tvůj upřímný a vždy ochotný

J. Neruda

Drahá Gabrielo!

Děkuju Tobě, Aloisovi a všem dětem vašim upřímně za přání mně zasláná — kéž se jich jen částka vyplní!

Jsem napořád ještě v dispozici divné. Tento týden teprv jsem směl sundat gumové obvinadlo s nohy, a jsem v stálých úzkostech, jak to vypadne a dostane-li se noha alespoň poněkud zas do míry své. Jsem již tak bázliv, že se neosměluju ani doufat určitě, — vždyť naděje mé byly v životě zklamány už tolikrát!

Anna teď užívá trochu Prahy — teď se jí teprv Praha zas líbí. Má štěstí, vždycky dožije se zde nějaké slavnosti zvláštní.

Děkuju Ti za starostlivou zásilku Tvou a jsem se srdečným pozdravem

váš

J. Neruda.

Aničko milá!

Špořím papírem a píšu na drobném kousku.

Mamince a tatínkovi za srdečné pozvání upřímné díky. Bude-li možno, přijedu. Mně činí hlavní obtíž cesta. Divím se sám, že odvážil jsem se sem, vůbec ven. Na víc než nějaký den ovšem bych nepřijel, ač vůbec-li bude možno.

Sedím zde jako jezevec. Nic nepíšu, nemyslím, jen dýchám. Malé procházky, toť vše. Společnost je dobrá a příjemná, také velmi různá. Fričovi mne překvapili svou přítomností v Eisensteinu, o níž jsem nevěděl.

Do Roudnice jsem ovšem ihned psal, to víš. Jsem žádostiv. Chválí se mi to místo dosti.

Budte zdraví a veseli!

Tvůj

J. Neruda

Aničko milá!

Po té děsné zprávě z Prahy nevím, přijdu-li. Rád bych ovšem zůstal mimo Prahu, na venkově, co možná dlouho, ale možno, že mne budou v redakci potřebovat. Rovněž rád bych se sešel zase s vámi.

Jsem všecek rozechvěn a snad bych se u vás trochu ukonejšil.

Zde mne překvapili Fričovi, usídlení v Eisensteinu na několik dní, návštěvou. Neseme tíži události společně — myslí si naše rozmluvy!

Jsme to nešťastný národ.

Tvůj

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá. Vlachovo Březí.*

Milá Gabrielo!

Ještě jsem Ti pro nával prací svých neodpověděl. Jsem velice zaměstnán, a mám tím méně času volného, že kvůli šetření očí svých nemohu se oddat práci nepřetržitě.

Takto žiju ještě dosti klidně. Vzdal jsem se například nadobro a všeho spojení s divadlem a tím jsem se dostal do zátíší. V Praze letos ovšem už zůstanu, při nynějším běhu věcí nemohu mít ani pomyslení na nějakou změnu.

Anna, doufám, vežije se do nového svého poměru brzy a dobře; pak bude také spokojena. Snad se toho dosud bojí a nedivím se jí při její nezkušenosti a při tom, že dosud žila vždy jen v kruhu domácím. Místo není skvělé, není ale také zlé.

Anna tam ve vřkolí bude mít celou řadu dobrých lidí, a do Prahy také nebude pro ni daleko.

Pozdravuju vás všechny co nejsrdečněji.

Váš

J. Neruda

Sděl Anně co novinku z kruhu jí známého, že slečna Jos. Švagrovská je zasnoubena s p. dr. Vejdovským.

743. *Anně Tiché*

18/10 81

Aničko milá!

Tak vidíš — po tak dlouhé době! Já vím, že se už na mne hněváš. Ale z velikánské části nespravedlivě, věř.

Chtěl jsem Ti pořád a pořád psát. Také už by se bylo stalo, měl jsem vše urovnáno a chvíli prázdnou kdykoli — ale tu najednou vlez do toho kýsi čert a já jsem asi od tří neděl ve víru, že ani nevím, kde hlava. Sesypaly se práce, samé neodkladné, žádná potěšná — všechny taky únavné. K tomu nějaká kupka různých starostí, finančních a jiných. A ještě k tomu opětovný neduh oční a krátké dny: sotva začnu trochu s chutí pracovat, už je večer a já při světle nedělám teď nic. Tak vidíš!

Věř, že jsem přesto myslil na Tebe často. Vzpomínám si na Tvé nastávající povolání a zdali se Ti bude líbit, jak jsi se domýšlela. Jsem ovšem přesvědčen, že ano, jakmile překonáš obtíže začátečnické, ale ty se překonat arci musí. Víš už něco zvláštního o novém svém sídle? Mám stran Brozan psát snad Špindlerovi, abych se ho vyptal? Nebo mu chceš psát a žádat ho v mém jménu sama, což by bylo snad líp? Piš o tom.

Ani nevím ve víru tom, poděkoval-li jsem se dobré Tvé

matince za poslední její zásilku čili nic. Neučinil-li jsem, prosím, učiň za mne.

Pozdrav mně otce, maminku, všechny!

Tvůj upřímný

J. Neruda

744. *Anně Tiché*

28/11 81

Aničko milá!

Je velice pochopitelné, že Ti nepíšu. Ležím. Mám zase zánět žil, teď na levé noze, a sice $3 \times$ větší, než byl loňský na pravé. Jde na mne rána za ranou, už mne to unavuje.

Ještě že mám teď obsluhu výdatnější než dřív!

Mamince upřímné díky za zásilku, obě fotografie a přátelský její list. Dívám se na ty děti a vzpomínám vás všech.

Píšu Ti leže, a proto krátce.

Buď zdráva!

Tatínkovi pozdrav upřímný.

Tvůj

JNd

745. *Gabriele Tiché*

17/12 81

Drahá Gabrielo!

Tedy Tě prosím za opětnou zásilku pro toho mého chudáčka.

Bohužel že vám letos nemohu ochotu splatit. Nemohu ven

a nevyjdu do té doby, ba ani snad hned po té době najisto. Nu — nahradím dětem snad později.

Trpím mnoho. Ta nemoc nohy. Pak revma svalová. Bolesti z tohoto ukrutné a v noci až bída nedostatečné a nepokojné spaní. K tomu ty stále návštěvy! I jindy mně nejpříjemnější člověk na světě unaví mne za pět minut až do nervózy, a oni tu zůstávají třeba půl hodiny.

Jen aby noha se nehoršila více.

Pozdrav všem.

Tvůj

J. Neruda

746. *Anně Tiché*

29/1 82

Aničko milá!

Tak si v myšlénkách polož hlavu jako na má prsa. Hladím Tě po vláscích a povídám:

Již jednou jsi se mne ptala v záležitosti podobné. Tenkrát bylo mou povinností zrazovat — kam také by byla vedla známost téměř studentská!

Nyní je mou povinností, domnívám se, opak. Když Ti, nemající jmění, nabízí ruky muž řádný, zajisté Tě miluje. Než muž podobný krok učiní, potřebí citu silného, a tak upřímné nabídnutí zasluhuje pak upřímnou odpověď a myslím že nikoli chladnou. Jsi děvče povahy poctivé, jemného citu, zralého rozumu, dovedeš brzy poznat a vycítit a vážit si dobrých stránek svého muže — již v tom budeš šťastna a muže budeš milovat. — Rozhodni se co možná brzy.

Je to mé mínění upřímné. Já Ti vždy budu přát štěstí v kruhu novém, budu vždy Tvým přítelem.

Srdečný pozdrav!

Neruda

Aničko milá!

Prosím, nečiňme sobě přehnaných bohdá starostí. Lékaři hned zpočátku mluvili o „zdlouhavosti“ choroby té a určovali dobu „nejkratší“, která ani teď ještě dovršena není. Tedy trpělivost.

Obsluhu mám výbornou, v té věci můžeš být zcela klidna.

Lituji, že tentokráte vám Prahu nebudu moci nijak zpříjemnit! Škoda!

Srdečný pozdrav mamince a Tobě zároveň připomenutí, abyste pobyt pražský kvůli mně nijak neprodlužovaly; nebylo by mně to nic platno a bude mne beztoho mrzet, že jste zde a já nemohu vzhůru.

Cele Tvůj

J. Neruda

Moji milí!

Jsem v Eichwaldu (pošta taktéž: Eichwald, „Theresienbad“). Hanebné počasí! Mlhy, déšť, zima, nepokoj v noze. Topím od rána do večera.

Máš-li kus skutečně dobrého, okatého sýra, prosím, zašli mně sem. A nějakou čtvrtku pošli dr. Juliovi Grégrovi (Národní listy, Mariánská ulice). Připiš k tomu, že posíláš jako „k mému příkazu“, víš? Ale dobrý!

Tak se nehněvej, že Tě o něco zas žádám. Srdečný pozdrav Gabriele a všem také dětem. Rudolf už zdráv?

Tvůj

Neruda

Milá Aničko!

Jsem v Praze; vybavil jsem se z eichwaldských plísni. Ale není mi dosud dobře. Především se nedostavuje chuť k jídlu, a je jí přec tak potřebí na mé posílnění se.

Odešlu Ti některé sešity. Dej mi zprávu, schází-li Ti nějaký sešit „Národního divadla“.

Rodičům srdečný pozdrav. Děti trochu zulíbej.

Cele Tvůj

Neruda

Aničko milá!

Už se mi stýská po nějaké zas zprávičce od Tebe. Rád bych věděl, jak Tvoje poměry pokračují. Myslím, ba jsem dle Tvého posledního listu zcela přesvědčen, že budeš šťastna, a to mne těší velice.

Posílám Ti kalendář. Nevím, nedojde-li rozdroben, jak jej zadělají. Piš mi o tom, jakož i dostala-lis zásilku onehdejší (Z našich a cizích vlastí, Národní divadlo, Čechy).

Trochu žiju klidněji. Exsudát mi v prsou zůstane, na to jsem připraven — co ale dělat. Jen kdybych už mohl pracovat! Zdá se mi, jako bych dlouhým churavěním a lenošením byl pozbyl myšlének. Jsem duševně líný! No, snad se mýlím.

Pozdravuj rodiče a děti všechny.

Jsem Tvůj

Neruda.

Aničko milá!

Tak si Tě myslím zabránu v samých snech a samé práci. Sny i práce ty patří budoucnosti, vid' ? Budeš šťastna, uvidíš, po boku řádného manžela budeš najisto šťastna, opakuju Ti to z přesvědčení. Jsiť dobra a budeš sobě své domácnosti vážit. —

Kdypak počítáte na sňatek ? —

Dům váš je asi teď už zasněžen a vy poukázání na světlici. Čtete dost ? Máte dost zaměstnání ?

Já bych tak rád pracoval už plným proudem, ale ještě to pořád nejde. Dnes zase se o mne pokouší rheuma, jaké mne loňské zimy tak soužilo. Učiním vše možné, podaří-li se mně je zahnat.

Už se také na mne kouká ze všech stran, proč zas nepracuju. Pozdravuj mně tatínka a maminku a všechny děti.

Cele Tvůj

Neruda

Aničko milá!

Dal jsem vám dnes poslat k Štědrému večeru laternu magiku, abyste se jí za zimních večerů pobavili. Snad to s ní dovedete, že prý to „dovede každé dítě“, — čímž nechci tvrdit, že bych to dovedl *já*. Návod je při tom, ale krátký. Ostatně možno, že na laternu magiku, velice to rozšířenou hříčku, je ve V. B. nějaký znalec, například učitel.

Jaké vám k lucerně vybral obchodník obrazy, nevím; jen jsem mu řekl, aby nějaké přiložil.

Prosím, vyříd' všem, hlavně rodičům, „šťastné a veselé svátky“ a „item nový rok“.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Anna Tichá, Vlachovo Březí.*

753. *Vilmě Tiché*

3/1 83

Milá Vilmo!

Dnes píšu Tobě. Musilas dlouho na ježíška čekat, ale vyhubuj za to Teréze. Nemohl jsem na spis jí dárkem určený dostat mermomocí dosti pěknou vazbu, a proto, aby Teréza neplakala, čekalas také Ty.

Bav se v nastávajícím masopostě co nejlíp!

A pozdrav mně srdečně všechny ostatní.

Tvůj

Neruda

754. *Gabriele Tiché*

22/3 83

Milá Gabrielo!

Moje nejupřímnější přání! Buď zdráva a vzpomeň si často na mne. —

Posílám vám zcela droboulinká velkonoční vajíčka. Jsou až ze Skotska a Tuček je má v Praze jediný. Uvnitř to dřívko se také ještě odevírá a jsou tam špendlíčky nebo co — pozor tedy na Rudolfa!

Teď ani věru nevím: děkoval jsem Ti už za Tvou poslední

zásilku? Myslím, že *ne*. Děkuju sice tedy teď, ale očekávám od Tebe přísné pokárání.

Mnoho štěstí k svátkům!

Nejsrdečnější pozdrav Aloisovi a dětem.

Cele Tvůj

Neruda

755. Anně Tiché

21/4 83

Aničko milá!

Tak vidíš už zase, že Ti spokojenost Tvá se vzmáhá. Až budete svoji, bude jakoby rázem všechno jinak.

Píšu Ti nyní málo. Nejsem v té dispozici, abych měl chuť na psaní. A mimo to jsem nejrozmanitějšími dopisy cizích, mně úplně lhostejných lidí tak soužen, že mi pak zajde láska i na dopisování s mými vlastními. Denně musím alespoň šest dopisů zodpovídat. To je trochu mnoho na mé zdraví a na mou trpělivost.

Jaro nechce přijít a také se ho skorem bojím. Ukázky jeho mne zeslabily, orýmovatěly, znepokojily.

Asi za týden, snad za dva, pošlu Teréze balík kněh, aby jej doručila laskavě těm, kteří z Vlachova Březí žádají za příspěvky pro knihovnu. Tak si myslím, že ona má teď víc času než Ty. Vždyť jste přece četly to „zasláno“ z Vlachova Březí (dr. Vožvald - Fleischmann)! Moc těch kněh nebude, ale dobré budou. Některé dám hned vázat.

Jsem se srdečným pozdravem — vám všem a Tobě zvlášť —

Tvůj

Neruda.

Časopisy docházejí v pořádku?

[Adresa:] Velectěná slečna Anna Tichá, Vlachovo Březí.

Aničko milá!

Zde nejnovější číslo Poetických besed. To víš, že mám velmi mnoho starostí a také i s PB, zvláště co se týče prací dobrých pro další svazky. Mámť sice dost slíbených, ale také jen slíbených.

Jen získávej i dále odběratelů, potřebují jich Besedy jako soli.

Tobě můj pozdrav z dusu a nepříjemností Prahy a mamince díky za její zásilku.

Cele Tvůj

Neruda

Aničko milá!

Zde nejnovější číslo Poetických besed a můj pozdrav z dusu a parna velkého města.

Mamince díky za její zásilky.

Cele Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Odpusť, že Ti tak dlouho neodpovídám a především že jsem se Ti nepoděkoval ještě za Tvou laskavou zásilku. Příčina je trochu bolestná, totiž pro mne; boláček, který mne už moří několik neděl a pro nějž nemohu sedět. Tedy milostivě odpusť.

Co se mého stěhování týče, ani ještě sám nevím, kdy a jak to udělám. Snad se postěhuju za 3, snad za 4 neděle, snad za 8; platím tohle čtvrtletí dva byty, jen abych to měl pohodlné, a budu se stěhovat po kouscích. Prosím Tě, copak by mi přitom byla Teréza platna! To by bylo skutečně prazbytečné trmácení sem a tam, neboť já mám pomocných sil zde, mnoho-li jen chci. Děkuju vám tedy za vaši přátelskou laskavost. Až změním byt, udám vám ovšem adresu.

Přiloženou knížečku dej laskavě Anně. Ať neodkládá se sňatkem svým ani týden zbytečně. Psal bych jí proto zvláštní list, ale psaní mne namáhá.

Tvá zpráva o Rudolfovi mne potěšila. Dej mu za mne hubičku, klukovi. Kolikpak coulů už měří?

Srdečný pozdrav Tobě, Aloisovi a dětem!

Váš

Neruda

759. *Marii Tiché*

8/9 83

Mé Márince malé velkou gratulaci!

JNd

[Adresa:] Ctěná slečna *Marie Tichá, Vlachovo Březí.*

760. *Hildě Tiché*

26/9 83

Milá Hildičko!

Chtěl jsem Ti poslat dárek; když ale nebyl hotov, tedy jsem Ti raděj ani k svátku negratuloval, *až dnes.* — Dáreček jede zároveň s tímto lístkem.

Aničce řekni, že obdrží ode mne list, jakmile se trochu usadím.

A rodičům a dětem ostatním můj pozdrav, a sděl jim všem, že bydlím teď ve Vladislavově ulici č. 14.

Tvůj

Neruda

N. B. Zásilka mně minulého téhodne oznámená nedošla; podotýkám jen proto, stal-li se nějaký omyl.

JNd

[Adresa:] Ctěná slečna *Hilda Tichá* ve *Vlachově Březí*.

761. *Gabriele Tiché*

22/1 84

Milá Gabrielo!

Sedím u stolu a píšu první list vám. Zaplať pánbůh, že už zase sedím a trochu na procházky chodím; ale obé pomalu. Zkusil jsem mnoho, ale nyní snad bude pokoj — vím, že mně toho přejete z plné duše. Srdečný pozdrav tedy vám všem.

Dostáváte všechny noviny? Které ne? Anna si vymínila Světozor a Lumír a dostává je také už. Pište, co vám schází nebo nedochází.

A pošlete mně kus čerstvého, dobrého másla. Toužím po něm.

Otázka k Aloisovi: Jsou tam někde srnci? Lze tam dostat *bez obtíže* vydělanou (bílou) srnčí kůži na polštář?

Zatím váš

Neruda

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti za laskavou a vskutku výbornou zásilku.

Nepsali jste mně, které časopisy správně dostáváte dál a které ne. Učiňte tak včas.

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve Vlachově Březí.

Milá Gabrielo!

Odpust', že jsem Tě ještě o Tvé zásilce nezpravil a vřele Ti nepoděkoval. Kůže se hodí výborně a má je již rukavičkář v práci; bude to praktický a pěkný polštář. — Máslo trochu od koží chytlo; ale dal jsem je převařit a slouží.

Teprv pozdě mne bohužel napadlo, že jsem vám učinil svou žádostí velkou obtíž. Takoví jsme my měšťáci: když vyjdem někam na venek a vidíme tam stát pohromadě pět borovic, myslíme, že tam také musí být srn jako much a že čekají jen na hvízdnutí, aby ihned aportovaly své kůže. No — už odpusťte, už se stalo.

Minulý týden jsem se přihlásil v redakci zase ku práci už. Je to ode mne lehkomyšlnost: jsem ještě mrzut jako medvěd, ale pouštím se do humóru. To se rozumí, že se práce hned na mne sesypalo ze všech stran, takže jsem jako ve víru. K tomu nemohu ještě ani dobře sedět — půl hodiny a dost. Proto jsem také vám nepsal.

Nehněvej se a přijmi mé srdečné díky a pozdrav pro sebe, Aloisa a děti.

Váš

Neruda

Aničko milá!

Chystal jsem se ku psaní hned o sv. Jana; ale chtěl jsem Ti zároveň zaslat fotografii a nemohl jsem pro churavost si ji poríditi. Zde je — obraz zestárlého, nemocného muže.

Že jsem dříve nepsal, mělo různé příčiny. Nerád právě Tobě si stěžuju — a bez toho psaní bohužel nešlo. Byl jsem téměř rád, že jsi mne příliš k psaní nevybízela. Také mi dělá psaní obtíž převelkou ještě.

Ale teď jsem tu s gratulací. Nejen k svátku, ale i k radostné příští události.

Bůh Tě žehnej, milá děvenko, Tebe i dítě Tvé i Tvého muže!

Máte ve mně celého a upřímného přítele, dokud živ budu, — třeba bych často nepsal.

Jsem se srdečným Vám oběma pozdravem

Tvůj

Neruda.

Milá Gabrielo!

Pochutnáváje si právě na medu a másle, dávám vzorně ochotné zasílatelce o tom povinnou a vděčnou zprávu.

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní Gabriela Tichá ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Obdržíš dva lístky najednou. Jednoduchá historie! —
Obsah Tvého listu, v němž mi oznamuješ odeslání másla
a medu, mně byl trochu nápadný; vyrozumělť jsem, že jsi
neobdržela děkovací lístek můj. Vyhuboval jsem služku, že jej
nedala na poštu. Vyhuboval jsem v duchu i poště. A ejhle —
dnes беру kvůli dešti jiný kabát a lístek v něm — jak jsem jej
tam sám byl vstrčil! Tedy jsem vyhuboval zase sobě.

Ještě jednou upřímné díky!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní Gabriela Tichá ve Vlachově
Březí.

767. *Hildě Tiché*

[23. září 1884]

Drahá Hildičko!

Za trest, že můj kalendář mi neoznámil Tvůj svátek, uložil
jsem si, že Ti pošlu pěkný dárek. Už jede. — Tak mi odpusť. —

Neruda

Právě došlo máslo. Dávám zatím mamince svoje díky.

Nd

[Adresa:] Slečna *Hilda Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Aničko milá!

Jen si nemysli, že na Tebe zapomenou třeba jedinký den! Měl jsem velkou radost, a to se rozumí že upřímnou, když jsem četl zprávu Tvého chotě, že máš synka a že jsi zdráva. Vímt', že scházelo-li Ti vůbec ještě něco podstatného ku Tvému štěstí, bylo to jen pěkné, zdravé dítě. Ale chtěl jsem Vám odpovědět jinak ještě než dopisem — nepovedlo se mi však; nu, snad se povede někdy později!

Dej mi občas zprávu o celé své rodince. Třeba bych Ti já všestranně trýzněný ihned a správně neodpověděl. Vím, že listy bez odpovědí zůstávají nepříjemný pocit u pisatele, zdá se mu, jako by mluvil do nejista, do hlucha; ale u mne víš zase Ty, že do hlucha nemluvíš.

Vtiskni svému synkovi za mne na čílko políbení a stiskni svému muži ruku.

Cele Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Jako vždycky přicházím také tentokráte se svými díky o celý týden později. Inu — je to se mnou kříž! Já ale vím, že mne chorobného spíše lituješ, než abys se zlobila. Tedy Ti zde děkuju srdečně za Tvou vzpomínku a zasilku.

Pozdravuj Aloisa a všechny děti. Že máš z Rudolfa radost, těší mne upřímně. Jen ať je hodný, ať se učí dobře, strýček mu něco pošle!

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

Milá Rezinko!

Upřímné přání!

Posílám Ti špendlíček na památku — lásku si jím nerozpícháme, vid'?

Napiš mi několik řádek a piš mi vůbec častěji. Jen nehledej zajímavé motivy, nečekej na ně — piš, co Ti napadne.

Pozdrav vřele maminku, tatínka a všechny děti!

Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Upřímné díky za vánočku a máslo. Vánočku jsme snídali po celý týden a máslo včera hospodyně převařila, pokud totiž zbylo.

Dnes posílám několik štědrovečerních dárků do Tvých rukou. Kousek stříbra Teréze a několik kněh dívkám ostatním. Rudolfek ještě obdrží něco, jen až to vyberu. Je už zcela zdráv?

Přijměte srdečné mé přání na blížící se svátky a vřelý pozdrav Tobě, Aloisovi i dětem.

Tvůj

Neruda

Aničko milá!

Přeju Ti šťastné a veselé svátky. Je to první Svatvečer Tvého života, jež trávíš skutečně v kruhu „své“ rodiny. Jak se asi díváš na synka svého! Jaké asi děláte u jeho postýlky s manželem Tvým plány! Přeju Vám, aby se Vám radost Vaše nad ním množila rok od roku.

Kdyby byl Emilek jen trochu větší, poslal by mu strýc z Prahy už nějaký dárek. Nu snad se toho dočkáme společně ještě — dá-li pánbůh! Jsem napořád zmořeného zdraví, s velkou obtíží pracuju a pracuju velmi málo. Mohu jen chvilkově sedět, několik minut; proto také nemůže o korespondenci u mne být ani řeči. Mám proto už setninu nepřátel a nepřítelkyň, kteří jsou všichni přesvědčeni, že je zanedbávám. Tebe k nim nepočítám, to víš.

O Emilkovi dostávám z Vl. B. zprávy v každém listu.

Máš — nebo máte nějaké přání? Schází Ti některé sešity „Z našeho atd.“ a které? Teď kolem Nového roku dá se to nahradit, ale dej zprávu hned, třeba na korespondenčním lístku. Světozor je snad už v pořádku? Kdyby někdy nedošlo číslo, ihned přímo u administrace Světozoru reklamuj (nefrankovaně; avšak nezapečetěně); vždyť jsi tam abonována, a máš tedy všechna svoje práva.

Přijmi pro sebe a svého Vojtěcha nejsrdečnější pozdravy a vzpomeň si často na mne.

Tvůj

Neruda

Díky za med!

Milá Gabrielo!

Všechno došlo ve velkém pořádku, bedna a) i bedna b). Rozdáno mezi nás dotýčné a všichni vzdáváme nejupřímnější díky. Ale A. nechce si dát zabránit, a že prý se poděkuje ještě zvlášť. Tak jí to dovol!

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Terézo!

Máme to spolu zvláštní osud! Vždycky (asi třikráte už) když napíšu nadpis listu pro Tebe, vejde listonoš a přinese „rukopis Rézinčin“. Snad to znamená, že upřímně na sebe myslíme, vid'?

Těší mne, že jste se dobře nebo alespoň dostatečně dobře bavily. Ale tak se mi zdá, že u vás něco se připravuje? V posledním Tvém listě stálo: „pomáháme Vilmě šít něco —“, rozumím tomu asi tak, že Vilma se bude vdávat? Snad pravda? Ta žabka — a bez mého svolení? A co Rezinka? Už jsem řekl, kdybych byl jen trochu zdravější a tady u mne veseleji a já starostí zbavenější, pozval bych Tě k sobě do Prahy. Takhle ovšem není na to pomyšlení. Ale modli se, aby se to umožnilo. V Praze je ženichů — no!

To s operou V studni také se mi zdá přemrštěno. Patří k tomu rozhodně dobrý orchestr. A úlohy jsou pro diletanty velky. Ty jsi alespoň divadlo trochu seznala (slyšela jsi také V studni?), ale Gabriela — to, myslím, bylo by odvážné i před

obecenstvem skrovným. Nejlíp zpívat neb i kostýmovaně provést některé jednotlivé scény. I ty dají dost práce.

Máš dost knih ku čtení? Piš, potřebujete-li, zcela upřímně. Máš nějaké přání?

Pozdrav mi srdečně děti ostatní!

Tvůj

Neruda

775. *Aloisu Tichému*

[20. června 1885]

Můj milý!

Nejupřímnější přání k svátku. Zároveň gratulaci k povýšení Tvému. Těším se ze zdaru Tvého srdečně.

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Budeš-li mít dobré brambory (moučnáčky), prosím, pošli mi jich pytlík.

[Adresa:] Velectěný pán pan *Alois Tichý*, vrchní hospodářský správce, *Vlachovo Březí*.

776. *Anně Práškové*

23/7 85

Aničko milá!

Nenapíšu-li Ti *dnes* lístek, nevím věru, kdy zas bych k tomu přišel. Jsem týrán pracemi i tělesnou slabostí a tyranizuju zdánlivou nevšímavostí i těch, kteří jsou mi nejmilejší.

Ovšem, kdybych věděl, že Ti tím něčím pomohu, psal bych i na loži třeba.

Ale vím, že bohudíky jsi šťastna. Přeju Ti, aby spokojenost Tvá byla stálá a štěstí Tvé z dítěte a z lásky mužovy možno-li ještě vzrůstající.

Učinila jsi mi velkou radost obrázkem Emilovým. Nalezá se na mém šatníku a dívá se tak nevinně a blaženě na mne dolů — člověku se až zasteskne, když měří rozdíl věku a citu. Děkuju Ti!

Nemáš žádného ke mně přání? Nepíšu-li, můžeš Ty přece žádat na mně, čeho chceš; vyhovím vždy a věř, že rád.

Vyřid' muži srdečný pozdrav a přijmi ještě jednou upřímné mé přání!

Cele Tvůj

Neruda

777. *Vilmě Tiché-Matouškové*

29/7 85

Milá Vilmo!

Chtěl jsem Ti psát dlouhé psaní, plné „životní moudrosti“; ale nedostal bych se nikdy asi k tomu. Děkuju Ti za Tvou milou zprávu. Z plného srdce Ti přeju štěstí! A pozdrav mi nastávajícího muže svého co nejupřímněji.

Chci Ti poslat dárek svatební na památku. Ale co!? Buď tak hodna, vyber si. Buď: kousek šperku na krk — nebo kus stříbra na stůl — nebo stojací hodiny pěkné na komodu. Dle mého gusta byly by ty hodiny; Ty se ale na to neohlížej, řekni, co bys ráda a čeho bys snad i potřebovala. Čekám, co řekneš.

Srdečný pozdrav tatínkovi a mamince, Rezince a ostatním dětem!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Vilma Matoušková*, choť hospodářského správce, *Kounice* u Ivančic, *Morava*.

Aničko milá!

Děkuju Ti za med, na kterém saju den co den. Cítím, jak dělá žaludku mému dobře.

Ze zpráv o Emilkovi se těším. Až ho uvidím, bude z něho už celý panáček. Teď ovšem není na nějakou cestu *s ním* do Prahy pomýšlení; jak snadno mohlo by se přihodit něco nepředvídaného, nějaká „maličkost“ osudná! A bez něho!?

Pozdrav mi svého muže. On snad přece může někdy zaměřit k Praze?

Jsem Tvůj

Neruda.

P. T.

Prosím tedy o trochu těch „moučňáků“.

Obdržel Alois obraz „Zamilovaný postiljón“, jež jsem as před 14 dny poslal?

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milý Prášku!

Srdečně Vám děkuju za rychlou Vaši zprávu. Toť jste nějak pilni a šťastni — nu dej Vám pánbůh také v jiném štěstí, abyste tu milou drobotinu svoji mohli si vychovat dle přání.

Škoda, že jsem tak churav, tak utýrán; každý můj slib je teď jen bublinou — sic bych Vám tak z duše rád slíbil, že kdykoli budete toho pro své děti potřebovat, máte ve mně vždy oporu svoji.

Anička, doufám, také nadál zdráva. Ta je asi šťastna. Znáám její šlechetné srdce a její hluboký cit — mohu si myslit, jak jí jest. —

Jsem napořád churav, tak či onak; nemohl jsem Vám ani hned odepsat.

Přijměte pro sebe a všechny své nejsrdečnější pozdravy moje.

Váš

Neruda

Milý Aloise!

Děkuju Ti upřímně za ten sýr, je zase převýtečný!

Tak dobrý, že svádí až k neskromnosti. *Prosím* Tě, máš-li ještě kousek takového, pošli mi, rád bych jej prezentoval Juliovi Grégrovi. Nemáš-li, neutrhni si hlavu.

Gabriele a všem srdečný pozdrav zatím!

Cele Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Děkuju pěkně za uzené maso. Už jsem ochutnal — a pochutnal si skutečně. Výtečné!

Ale prosím, dej mi laskavou, krátkou zprávu. Nečetl jsem poštovního dodacího lístku, jen zběžně jsem naň pohlédl, a pamatuju se, že tam stálo „Diverses“ —? Teprv když jsem balík odevřel, napadlo mě to. Bylo v balíku *ještě něco mimo ten kus uzeného masa*? Nebo — proč „Diverses“? Či četl jsem v tom spěchu špatně?

Srdečný pozdrav Tvého

Nerudy

Milá Gabrielo!

Snad jsi z Moravy už doma, a přijmeš tedy sama tento lístek, v němž Ti posílám upřímné přání k svátkům a srdečné pozdravy pro vás všechny.

Dnes odejde také zásilka velkonočních vajíček. Pozorně to odevřte — sklo! Je těžko něco v tom žánru nového vybrat, alespoň letos; vynalezavost pánů obchodníků je chuda. Přijměte tedy dárek chudý.

Ještě jednou srdečný pozdrav

cele Tvého

Nerudy

Milý Aloisi!

Tedy moje nejupřímnější přání! Měj hodně radosti ze života!

Potěšils mne zprávou o svém letošním štěstí. Pamatuju se, žes byl vždycky přesvědčen, že Ti přijde výdatná výhra; prozatím tedy považuj posavadní za předzvěst dobrý. Čekám taky; ale nemohu se dočkat. Měli byste se mnou radost.

Gabriele ještě moje upřímné díky za milé zásilky její. Pořád čekám, že přijde už zpráva o jejím příchodu dávno oznámeném, a zatím pořád ještě nic. Snad čeká, až bude mít Rudolf prázdnou. Je-li zdrav, bude ho snad cesta těšit, ač se musí vše zařídit tak, aby ho nenamáhalo, mladé nervy nerozehrálo. Však to je mamčinčina starost. Rád vás uvidím. Rudolf je asi už dosti veliký, Hilda vzrostlá, Gába a Mařenka — ani si je nedovedu myslit dobře.

Přijmi pro sebe, Gabrielu a děti srdečný pozdrav!

J. Neruda

[Adresa:] Velect. pán p. *Alois Tichý*, hospodářský ředitel ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti pěkně za zásilku laskavou. Myslíte stále na mne; děkuju vám. —

Bylo mi v poslední době napořád tak bídne, že jsem si musil vzít už zase dovolenou. Ovšem zůstanu v Praze a jsem tu vždy k Tvým službám.

Příležitostě mi sdělte, došel-li můj lístek k Aloisovým jmeninám.
Neptám se nadarmo; jeť možno, že jel jinam.
Přijmi srdečný pozdrav pro sebe i své.

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní Gabriela Tichá ve *Vlachově Březí*.

786. *Anně Práškové*

25/7 86

Aničko milá!

Není mi volno, ale psát Ti arcí chci, abys věděla, že na Tebe myslím a že Tě mám rád.

Buď zdráva, buď šťastna! V muži i dětech svých. Kdykoli o nich slyším, mám radost. A zrovna teď slyším — z dopisu Terézina —, že Vilmina Ela je Lidunce Tvé podobna „ale náramně“. Aspoň si je mohu obě snadněj myslet.

Srdečný pozdrav Vojtovi a Tobě.

Váš

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Anna Prášková*, choť hospodářského správce, v *Dubu* u Vodňan.

Nejupřímnější přání!

JNd

[Adresa:] Velectěná slečna *Marie Tichá* u paní Vilmy Matouškové, *Kounice*, Morava.

Mařenko!

Tak Tě pěkně vítám do Březí! — Ale už nepláčeš — teď se směješ, vid'?

Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Marie Tichá*, ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti srdečně za výtečné zaslané máslo, jakož vůbec za vzácnou ochotu, s jakou vždy o vánocích na mne myslíš. Rovněž děkuju již zpředu za Aloisův sýr, na nějž se vždycky těším.

Přemýšlel jsem, čím udělat vám k Štědrému večeru radost; ale nevymyslel jsem ničeho a také jsem nikde ničeho neviděl. Pošlu proto bedničku — s cukrovím; alespoň si mlsne každý. Rudolf je ovšem malý a musí dostat ještě něco extra: posílám

mu krásnou knihu. Tedy víš již napřed, co bude v bedničce a co v balíku mimo Zlatou Prahu, a nemusíš to tedy před Rudolfem odevřít, nechceš-li.

Rezince přikládám povinný svůj exemplář Žertů. Márince pošlu nejspíš pozděj něco, když nevím teď co!

Přijmi pro sebe, Aloisa a děti nejvroucnější mé přání k svátkům i Novému roku.

Cele Tvůj

Neruda

790. *Gabriele Tiché*

3/2 87

Milá Gabrielo!

Tuze jste mne potěšily listy svými! Odpovím ještě; dnes a zítra nemohu však, dávám tedy avízo pouhé.

Zásilka první došla a byla přijata s náležitou poctou, i očekáváme druhou, které připravujeme poctu rovnou. Upřímné díky!

Srdečný pozdrav!

Tvůj

N

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

791. *Gabriele Tiché*

23/3 87

Milá Gabrielo!

Poněvadž Ti má hospodyně píše, objednal já zase na zítřejší ráno telegram — každý něco jiného.

Přijmeš zajisté obé s onou laskavostí, kterou chováš k nám všem.

Tento lístek dojde zrovna na zakončení svátku — tedy ještě jednou *sláva!*

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

792. *Gabriele Tiché*

[24. března 1887]

Paní *Gabriela Tichá*
Vlachobřezí

Přijmi srdečné přání nejupřímnějšího svého přítele.

Neruda

793. *Rudolfu Tichému*

15/4 87

Milý *Rudolfku!*

Upřímné přání! — Posílám Ti stříbrné knoflíčky; až je ztratíš, pošlu Ti bohdá jiné.

Vajíčko s glóblem jsi dostal? A ostatní vajíčka s cukrovím také přišla? Napiš dvě řádky. —

Mamince vyříd' můj dík za med a máslo. Obé přišlo velmi vhod.

Tvůj strýc

Neruda

[Adresa:] Pan *Rudolf Tichý* ve *Vlachově Březí*.

Aničko milá!

Vítám Tě tedy těmito řádky ve Tvém novém sídle! Dej Vám tu pánbůh spokojenosti — ostatek přijde! —

Lítuju, že jsi se nepodívala do Prahy. Abych Tě zase viděl a abys se tu poradila s lékaři, když již máš po tom touhu. Mluvil jsem již s dr. Thomayerem, nevěda ovšem, v jaké vlastně záležitosti sobě rady přeješ; urovnal bych Ti ale, to se rozumí, cestu i k jiným. Nu až budeš tedy moci. Jedná se jen asi o to, kdo by zůstal u dětí, vid' ? Však se to nějak udělá snad pozděj. Kdyby Ti překáželo vydání cestovné, řekni; něčím Ti bohdá přispěju. Vždyť se nemusíš ostýchat!

Z těch „společenských poměrů“ nedělej sobě pranic. Morava je bohužel ještě velice rozervána. Lid málo uvědomělý, lhostejný, ba ještě hůře. Žijte pro sebe, žijte správně a žijte ideálům, které máte ve svých prsou.

Vojtěcha srdečně pozdravuj a děti mi zlíbej! Snad se přece dožiju, abych je poznal. Kdybych byl zdrav, navštívil bych Vás jednou sám; takhle arci věc už nemožná! —

Časopisy dnes obstarám.

Jsem cele Tvůj

Neruda.

Milá Gabrielo!

Bojím se, že se vám někomu něco stalo, a domýšlím se ovšem nejrůznějšího. Buď tak hodna a napiš nebo dej mi napsat několik slov.

Nepsal jsem vám, protože jsem očekával denně váš příjezd
nebo alespoň vysvětlující dopis.

Srdečný pozdrav všem!

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

796. *Aloisu Tichému*

20/6 87

Můj milý!

Tedy nejupřímnější přání! —

Jsem přesvědčen, že jsi přišel šťasten domů a našel vše
v plném zdraví.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěný pán pan *Alois Tichý* ve *Vlachově Březí*.

797. *Gabriele Tiché*

9/7 87

Děkuju Ti upřímně za zásilku, jež došla v pořádku náležitěm.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Můj milý!

Děkuju Ti prozatím za laskavou ochotu Tvoji. Možno, že jí dámy Čelakovského skutečně použijí. Jsou již na cestě; myslím, že teď na Špičáku.

Srdečný pozdrav všem!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěný pán pan *Alois Tichý ve Vlachově Březí.*

Aničko milá!

V duchu Tě objímám — přeju Ti všeho štěstí!

Potěšila jsi mne posledním listem svým. Vidím, že jste spokojeni, — no zaplaťpánbůh! Se spokojeností vrátí se Ti najisto zcela zase zdraví — budete šťastni. —

Mně napořád něco schází, něco znepokojuje. Nejsou to věci snad příliš značné — alespoň dle výroků lékařských —, ale ta nepřetržitost, to věčné škádlení unavuje. Člověku je, jako by kámen stále nad ním visel, jako by stále ho něco ohrožovalo, a nervy neutichnou. Ale tím se nepoplaš; píšu jen upřímně, jako vždy, a zároveň jaksi na omluvu, že nepíšu Ti častěji. Mrzí mne vědomí, že přenáším neklid svůj na jiné, zvláště na Tebe.

Co dělá Vilma? Zdráva? Ani mi neodpověděla na lístek asi před osmi nedělemi zasláný, kde jsem se ptal něco na Kounice. Věc ovšem nebyla důležitá.

Posílám Tobě a jí po exempláři „Pod sokolským praporem“, co pozdrav.

Anna mne prosí, abych Ti vyřídil přání její. A já prosím Tebe, abys mi srdečně pozdravila muže a děti!

Cele Tvůj

Neruda

800. *Gabriele Tiché ml.*

4/8 87

Bibičko milá!

Tak vidíš — pročpak jsi mne tedy nevezala s sebou na prázdniny, abys měla pro dlouhou chvíli vždycky někoho, kdo by Tě bavil?! Vidíš, jak jsi lehkomyšlna a nemyslíš na věci tak důležité! Nezbude Ti věru pranic jiného, nežli abys — až budeš mít nejzdlouhavější chvíli — přijela zase do Prahy. Zde se zábava přece vždycky najde a plná osamotnělost tu není ani možná.

Ostatně, tím svým líčením lesní samoty vzbudila jsi ve mně touhu po ní. Nepravím, že bych chtěl být zcela sám, člověku činí dobře, má-li někoho pro rozmluvu srdečnou a důvěrnou, ale trochu té vzdálenosti od velkoměstského šumu a hlučné společnosti slušelo by mi velmi. Záviděl jsem Ti, přiznám se.

Užívej tedy venkova ze všech jeho příjemných stránek, město se Tě nasouží později beztoho zase dost. Až ale budeš mít zase trochu dlouhé chvíle, piš; vždyť můžeš psát, co chceš, já takové švitoření čtu i poslouchám rád, jako bzučení včelky, jako zpívání volných ptáků.

A máš-li nějaké přání, řekni.

Tvůj strejček

Neruda

Milá Gabrielo!

Chtěl jsem Ti psát něco definitivního, ale pořád nic nevím. Osobně Pilaře neznám, bohužel, musím tedy jiného k němu vyslat s prosbou. Ale neslibuju si mnoho. Do Prahy chce ovšem každá a každý, o jedno místo je žádostí na sto, a Pražané rodilí mají přednost. Uvidíme, přičiním se. —

Za máslo a výtečný med srdečný, taktéž opozděný dík!

S potěšením jsem četl o Rudolfově a Hildině zdaru, a předně o tom, že Ti zapevňuje se zdárně zdraví. Jen užij toho leta, dokud je, v Čechách bývají podzimy pěkné, pěknější než jara — snad bude i letos a poslouží Tobě.

Srdečný pozdrav Vám všem!

Tvůj

Neruda

Uctivý dík Annin Márince za vzpomínku!

Márinko milá!

Přicházím s gratulací! Dej Ti pánbůh zdraví a — brzy pěkného ženicha.

Posílám Ti „ženský kalendář“. Udělej si do něho poznámku, když napřesrok přijedeš do Prahy zase. Dá-li pánbůh, postarám se Ti pak trochu o zábavu.

Pozdrav mi srdečně maminku a tatínka, a všechny děti, předně Terku.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Marie Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Hildičko!

Přeju Ti upřímně štěstí! —

Abych Ti také nějaký dárek poslal, zasílám malý stříbrný náramek. Snad Ti bude slušet.

Že prý už jsi skoro velká. Napořád ale prý jsi mazánkem všech ostatních. Těším se, že Tě přece zase jednou spatřím.

Pozdrav všechny srdečně!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná slečna *Hilda Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti srdečně za zásilku i za pěkný Tvůj lístek. Vidíš, jaké činíš pokroky! Jsem Tebou pyšen. —

Mé dárky v obvyklé své dobrotě přecenujete. Přál bych si, abych vám mohl činit častěji a výdatněji radost. Mámtě potěšení z vašeho potěšení.

Jsem velice zaměstnán, věcmi soukromými až přetížen. Psal bych sice častěji.

Srdečný pozdrav vám všem,

zvláště Tobě,

Tvůj Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Vzdávám Ti opětně díky za Tvoji pozorlivost! Jsi neunavna.

Zato prosím, abyste mým skrovným dárkům nepřikládali více váhy, než vskutku mají. Vždyť vím, že děti Vaše těší každá maličkost, a v tom už je pro mne dík. Nejsem bohat; kdybych byl bohat, potěšil bych je věcmi lepší[mi.]

Těší mne, že jste všichni zdraví. Zato mne zase pořád pokoušejí obtíže a obavy. Pánbůh mne chraň před poléháním zase!

Jsem Vás všech upřímný,

zvláště Tobě cele oddaný

Neruda.

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá*, *Vlachovo Březí*.

Milá Gabrielo!

Musím Ti nakvap psát, protože Brandejs zaslal Rudolfkovi „Národní divadlo“, které mu měl teprve zítra zaslat. Bojím se, aby se něco na tom nestalo. Je to „atrapa“, skryš; divadlo se opatrně zdvihne a objeví se hračka vnitřní.

Zítra odjede z Prahy také bednička s cukrovím na vánoční stromek. Doufám, že letos pochodím líp než vloni, totiž — alespoň doufám. Poslal bych cos jiného, ale když je to tak těžké při dětech již dorostlých!

Děkuju Ti pěkně za posléz mi zasláné máslo, výtečné jako vždy. Noviny budou, doufám, docházet pravidelně dále; kdyby ne, dejte zprávu. Jenom Paleček nevím, přijde-li; má nového nakladatele, kterého neznám.

Srdečný pozdrav všem, Tobě a Aloisovi zvláště, a upřímné
přání k svátkům a Novému roku.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově
Březí*.

807. *Vilmě Matouškové*

21/12 87

Děťátko roztomilé!

Nd

[Adresa:] Velectěná paní *Vilma Matoušková*, choť správ-
cova, v *Kounicích* na *Moravě*.

808. *Gabriele Tiché*

5/1 88

Milá Gabrielo!

Zdalipak přicházejí časopisy řádně? Dejte mi příležitost včas-
nou zprávu. — Vánočky vydržely až do dnešní snídaně a byly
pořád výtečny. Díky!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově
Březí*.

Milá Gabrielo!

V sobotu uzenina, včera bažant, dnes zase uzenina — Ty vidíš, že se z Tvých darů činím! Upřímné díky za výtečné „zboží“!

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Ovšem že došlo máslo s medem v pořádku největším! Jenže já jsem známě nepořádný v děkování svém. Již mi odpusť a přijmi opětne, srdečné díky moje a pro vás všechny upřímný pozdrav!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Drahá Vilmo!

Moje srdečné přání! — Ještě jsem v posteli. Třikrát denně vylézám a chodím vždy asi deset minut; dvakrát denně dávám také nohy z lože dolů na stoličku, vždy půl hodinky. Jde to pomalu.

Srdečný pozdrav Tobě a Tvému milému muži.

Tvůj

Neruda

Aničko zlatá!

Tady jsem, ale pořád ještě s tužkou v ruce; nemohu ještě sedět u stolu, ač denně vycházím si do ulic. Anna Ti za mne napíše některé zprávy bližší.

I tužkou psané blahopřání ode mne přijmeš, vid' ? *To* je upřímné, jak žádné jiné. Však mne znáš.

Doufám, že jste všichni zdraví. Přes Březí dochází vždy jen potěšná zvěst o vás.

Všem vám srdečný pozdrav!

Váš

Neruda

Aničko milá!

Celý sud sladkosti! To jsi hodná! Doufám, že přes zimu vydržím.

U mne pokračuje vše krokem neskonalé pomalým. Dávám se denně dvakrát vodit veřejným posluhou. Každý na mne kouká, je to nápadné, a mně to překáží. Co ale dělat!

Srdečný pozdrav Tobě, milému Tvému muži i drahým dětem. Pak Hildušce nebo Marušce, která je právě u vás.

Cele Tvůj

Neruda

Slovutný básník Cannizzaro poslal svému příteli, básníku Adolfu Heydukovi, ze Sicílie, a sice z Mesiny, košíček tamějších drobných, ale proslulých oranží. Básník Heyduk poslal je mně. Já je posílám Tvým dětem. Doufám, že dojdou ještě zdravý.

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní Anna Prášková, choť správcova ve Vranovicích na Moravě.

Milá Gabrielo!

Odpusť mi, že nepíšu. Ale nesmíte toho ode mne žádat, abych pilně psal. Ty chvílky, které mohu vysedět u stolku, jsou krátké, kratičky, a sotva že mi z nouze stačí na práci nejnutnější. A pracovat musím, když to jde jen trochu! Rád bych vám psal častěji pozdravy; ale i sebekratší lístek přerve mně tu půlhodinku sedění věnovanou, a proto se musím tuze obmezovat. Že na vás myslím, víte.

Děkuju Ti za Tvůj obšírný a příjemný list, též Teréze děkuju za list její. Přál bych jí již z plné duše, aby se svým snoubencem vyvázla ze své nejistoty, aby viděla budoucnost určitou. Mám ji rád.

Osud Annin mne naplňuje teď spokojeností.

A díky za to máslo, za laskavost Tvou! Stran toho sýra mně bylo mlčení ovšem nápadné, poněvadž jsem byl svého času sám za něj žádal, čehož takto nečinívám; ale myslil jsem si, že lístek se cestou ztratil.

Nuž přijmi srdečný můj pozdrav pro sebe i Aloise i děti!

Cele Tvůj

Neruda

Milá Vilmo!

Ještě jsem Ti dlužen dík za podobiznu Matouškovu. Potěšila mne a vřadil jsem ji do „galerie“ na mém psacím stolku.

Byl bych Ti už dříve psal — téměř nemožno! Musím už pracovat, a sedění mně dělá takovou obtíž, že mi chvílky mé

nestačí ani na nejnutnější práci. Jsem vším možným mrzut, a to také nepřenáším rád na jiné.

Přijmi srdečný pozdrav pro Matouška a pro sebe. Dítěti se daří dobře, vid'?

Jsem Tvůj

Neruda.

817. *Gabriele Tiché*

22/10 88

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti srdečně za zásilku; obé, máslo i sýr, znamenité. Tvá velice laskavá nabídka stran svrchnice mne potěšila; skutečně jí právě potřebuju — mám sice dvě, ale jsou obě přestárly, tvrdy jako kámen, snad už půlstoletí stary. Budu Ti vděčen.

Nejsrdečnější pozdrav Tobě, Aloisovi a dětem!

Cele Tvůj

Neruda

818. *Anně Práškové*

27/11 88

Aničko milá!

Snad si nemyslíš už zase, že Tě zanedbávám? Stará příčina, to víš: přetíženost prací, při slabém zdraví.

Jsi tedy v novém sídle. Však budeš také tam spokojena, uvidíš! Šťastna v rodinném svém kroužku, a zabezpečena líp hmotně, budeš spokojena jistě.

Obdržíš ode mne zásilku malou, přijmi ji s láskou.
Pozdrav mi srdečně svého muže a zlíbej děti.

Jsem cele Tvůj

Neruda.

Tak vidíš. Teď teprv a zcela náhodou pozoruju, že jsem Ti psal na adrese určené pro Vysoké Mýto. Co to dělá, když člověk musí za 5 minut učinit tři věci! Odpust!

819. Gabriele Tiché

9/12 88

Milá Gabrielo!

Upřímné a srdečné díky za krásnou, měkkou, lehkou svrchnici; doufám, že mi poslouží, dá-li pánbůh, ještě léta. I povlak jste daly! Přemýšlím, čím zase Tobě prokázat službu.

Také za to výborné máslo díky. Odpust, že se s poděkováním vždycky opozduju; když ale mám napořád starostí tolik! Stále abych jen myslel na nebohé své tělo. Musím se dát vodit, nohy dříve už nemocemi zeslabené ovšem teď už nezesílí. Průvodce stojí denně zlatku, a ty ostatní výdaje hospodářské! Můžeš si pomyslit!

Přijmi ještě jednou moje upřímné díky a pro sebe a vás všechny můj nejsrdečnější pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Nejvřelejší přání k svátkům, prožijte je šťastně, zdravě a vesele!

A hezounké díky za zvykle bohatou zásilku; právě došla.

Dal jsem vám zaslati trochu „zákusek českých“, ale nevím, do nynějšího okamžiku nevím, zdali byly odeslány: dalt' jsem expedovat přímo z Lužce-Jenšovic.

Přijmi pro sebe i všechny v rodině nejsrdečnější pozdrav.

J. Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Upřímné díky; dobře a pěkně došlo! —

Dal jsem dítěti zaslat trochu zákusek; ale do nynějšího okamžiku nevím, zdali došly: mělat' se expedice dítěti zrovna z Lužce u Jenšovic.

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Vilma Matoušková*, choť hospodářského správce v *Kounicích* u Ivančic, Morava.

Hezounké díky, Vilmičko, za vzpomínku a za zásilku. Dávám zprávu, že kuřata byla *velmi* dobra.

Přijmi pro sebe, manžela a dcerku srdečné mé pozdravení!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Vilma Matoušková*, choť hospodářského správce v *Kounicích na Moravě*.

Moje drahá!

Děkuju Ti za obě zásilky, svědčící, že myslíš stále a vždy se vzácnou ochotou na mne. —

Teď mne to počasí pronásleduje. Letošní zima byla pro mne poměrně znamenita, mohlť jsem vycházet téměř denně, suchý mrazík mne pěkně profukoval, bylo mi dosti někdy volno. Ale nynější mokro mne hubí. Už aby tu bylo jaro!

Předevčírem odešla Zlatá Praha. *Osm* čísel. Stalo se opožděním se Anny; zapomněla na to. Pochopitelně, má někdy starosti plnou hlavu. Ale slibuje, že bude napořád zas ochotna jako dříve, a dává Ti ruku líbat.

Já Tě srdečně pozdravuju a rozumí se, že stejně také Aloisa a děti. Mějte se dobře.

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá*, *Vlachovo Březí*.

Milá Gabrielo!

Přicházím s gratulací raději už dnes. Později v témdni bych se už při nejlepší vůli ku psaní nedostal, a Ty bys naposledy se domnívala, že na Tebe nemyslím.

Přeju Ti z plného srdce, abys byla šťastna v sobě i ve své rodině. Zdráva. Spokojena. Bys se dočkala, až i Tvůj Rudolfek bude už dědečkem. Uvidíš — stane se to! —

Jsem Ti ještě v dluhu se svým poděkováním za výtečné máslo. Pochutnal jsem si zase jednou. Teď za zimy je s takovými věcmi v Praze kříž.

Zimu jsme snad už přečkali —? Byla sucha, hodila se mi, mohl jsem se procházet, denně dvakrát. Ale teď se mi to nějak hatí. Ta zlá vánice — nevím, byla-li u vás v týž den minulého téhodne jako zde, — zase mne chytila náhle jako loni na ulici. To jsem vystál strachu, než jsem došel domů! Vždyť tomu zrovna rok, co se mi to neštěstí moje stalo! — A po vánici je tu déšť, který zas mi hrozí jinak: upoutaností, domácím vězením.

Jste zdraví? Přijedeš s Hildou? Jen abych byl trochu zdrav, bych se s vámi potěšil! Co dělá Alois, Rezinka, Rudolfek?

Přijmi srdečný můj pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá*, *Vlachovo Březí*.

Milá Gabrielo!

Dovoluju sobě na adresu Tvoji zaslati škatuli českých sušenek pro Rudolfa k svátku. A prosím, dej mu hubičku za mne — ano?!

Zároveň přikládám velkonoční „vajíčka“. Laskavě je rozdej. Jsou jen z papíru, k postavení někam na stolek, a mají proto nožičku vzadu. Když není nic „nového“.

Doufám, že jste všichni zdraví. Mne to skákavé počasí zase moří. Na slabé tělo má i pouhý mráček vliv. Zvláště ale dnes se cítím sláb. Měl jsem dvě návštěvy dlouhé, neodbytné, a když mne někdo přes čtvrt hodiny moří, jsem už znaven. Ale jsou lidé, kteří takového něco ani nepozorují.

Přijmi nejsrdečnější pozdrav pro sebe, Aloisa a všechny děti! Šťastné a veselé svátky!

Cele Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Ani nevíš, jaké služby jsi mi prokázala svým lahodným máslem! Právě byla a jest skoro všude dosud tu veliká nouze o máslo dobré a nevím ani, kde bych byl jaké sebral. Tvoje mi vypomohlo, a vypomáhá nyní ještě co šmolc. Snad jsi četla v novinách o té máslové nouzi v Praze?

Také bochánky konají mi dosud znamenité služby. Ráno do kávy není lze sobě ničeho lepšího myslit. Děkuju Ti upřímně za oboje.

Těším se na váš příchod. Jen abych byl dosti zdráv a mohl

vás alespoň trošičku užít. Hilda ať si vezme pro mne nejhezčí hubičky s sebou!

Srdečný pozdrav Aloisovi, Rezince, Gabriele, Rudolfovi — Tobě ovšem na nejprvnějším místě! Přijedte zdraví!

Tvůj

Neruda

827. *Gabriele Tiché*

1/5 89

Milá Gabrielo!

Doufám, že mi dáte ještě určitou zprávu, kdy přijedete. O svátky musí se například lístky divadelní opatřit včas. Srdečný pozdrav!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

828. *Vilmě Matouškové*

27/5 89

Vilmičko milá!

Upřímné přání! Buď zdráva, spokojena! — Myslil jsem, že Ti zagratiuju oustně, zatím nepřišla dosud o příjezdu zpráva. Snad nepřijedeš?!

Přijmi srdečný pozdrav pro sebe a svého milého manžela!

Tvůj

JAN NERUDA

Můj milý!

Ptám se jen kvůli jistotě: došel košíček s vínem?
Srdečný pozdrav Tobě a všem!

Neruda

[Adresa:] Velectěný pán pan Alois Tichý ve *Vlachově Březí*.

830. *Gabriele Tiché*

8/6 89

Milá Gabrielo!

Přišlo — je vítáno — srdečný dík a pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

831. *Vilmě Matouškové*

8/6 89

Milá Vilmo!

Těším se upřímně na vás. Přijedete-li rychlovlakem (kvůli parnu), přijďte přece ke mně až tak asi po hodině šesté, abyste mne jistě našli.

Srdečný pozdrav milým Práškovým a trojici Tvoji (s Benem)!

Váš

Nd

[Adresa:] Velect. paní *Vilma Matoušková* u velect. paní *Anny Práškové v Letovicích*, Morava.

832. *Anně Práškové*

23/7 89

Aničko milá!

Přeju Ti z plného srdce vše dobré. Buď mi zdráva a šťastna! — Máš asi teď práce a starostí, vid' ? Četl jsem, že váš pán zajel si na svůj statek; neznám sice místních poměrů, ale není pochybnosti, že práce se vám tím dodá dosti.

Už jsi mi nepsala dlouho. Někdy mne to znepokojuje; bojím se, že snad Ti Emilek stůně. Nepřál bych Ti toho!

Rudolfa dali tedy na studie do Budějovic, na gymnasium *německé*. To mne mrzí. Rezinka arci píše: „Jen kvůli utvrzení se v němčině; až bude umět německy, půjde na školu českou.“ — Ale to známe: on dostuduje na německém, jinak by měl pak mnohou obtíž, a stane se němčourem. Nejspíš matčina vůle. Předvídal jsem to.

Je to strašné! Čistě česká rodina, z *Blatné*. Jeden syn poněmčí se v cizině. Druhý *doma* tak, že děti jeho neumějí *česky*. A teď také Alois nechá si synka svého zněmčit. Nebohý národ!

Ovšem jim nejspíš ani nemuknu o tom více. Jak povídám: předvídal jsem to. Ale poměr tím nastává mezi Prahou a Vlachovým Březím nový a jiný. Neříkej jim teď ničeho, byly by z toho patrně nepříjemné, a přece zcela zbytečné, *marné* řeči. —

Mám prázdniny. Ale užívám jich arci v Praze, nemohu nikam při slabosti, neohrabanosti svojí.

Líbám Tebe, Vojtěcha a děti. Dej mi brzy nějakou, bohdá příjemnou zprávu.

Cele Tvůj

Neruda

833. *Anně Práškové*

20/10 89

Aničko milá!

Ještě jsem Ti dlužen díky za zásilku Tvoji. Med je výborný, a je ho pro dlouhánskou dobu. Tyhle dny zašlu dle Tvého přání krabici zpět; ale v koši, aby jí nerozmáčkli, — dovedout ublížit i medem naplněné. Srdečné tedy díky!

Jsem potěšen Tvými zprávami. Jen když máš muže a když máš děti zdravý: to posiluje také Tebe. Snad ty děti přece dosti brzy uvidím — přál bych jim arci na světě všemožného dobra. Jako oběma Vám rodičům.

Mně ten vratký podzim neslouží. Jsem samá rýma, kašel a jiná neřest; zápasím, jak mohu. Ještě zaplatpánbůh, že mohu pracovat alespoň, čeho tak nejnuteněji třeba!

Z VI. B. jdou různé zprávy; zajímá mě však jenom, co děti se týče. Rodiče mi tím činem tuze ublížili. Jsem přesvědčen, že také svému dítěti. Zprávy o školách německých na českém jihu jsou podivné, vytloukají tam divně z nich národní přesvědčení, kazí i charakter. Dítě by se bylo naučilo německy taky jinak, zvláště u matky Gabriely!

Ale nechme toho už, nenapravíme!

Líbám Tě v duchu, Tebe, muže a děti!

Tvůj

Neruda

Vždyť jsem to věděl hned včera ráno, hned po prvních slovech, že do večera v Praze nevydržíš! „Nepřijde už!“ řekl jsem, a nepřišels.

Tedy Tě pozdravuju ve Vl. B.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěný p. p. *Alois Tichý*, hospodářský ředitel ve *Vlachově Březí*.

835. *Gabriele Tiché*

26/11 89

Milá Gabrielo!

Nemohu již odkládat a musím Ti vzdor své ukrutné rýmě přece již psát, abys sobě nečinila nepravý výklad.

Že se hněvám, tedy již víš. A také Ti již Alois řekl důvody, alespoň některé. Považujut, co s Rudolfkem se učinilo, za rozhodnou chybu: mladá dušička je brzy zkažena, nesmí se s ní jen tak hrát! Budete musit na něho tím více si dát pozor, až bude na prázdninách.

Rozumí se samo sebou, že mně ani nenapadne mluvit Vám do Vašich práv rodičovských, jsou mi nedotknutelný; ale mluvím co Váš přítel — upřímnějšího jste neměli, to smím říci. —

Vzdor mému nepsaní litoval jsem Tě ovšem srdečně, slyše, že trochu churavíš. Doufám, že vše je a zůstane již dobře. Buď mi zdráva a šťastna!

Pozdrav mi Aloisa a celou rodinu. Jsem Váš vždy věrný

J. Neruda.

Milá Gabrielo!

Přicházím se svým srdečným přáním k svátkům a Novému roku a skládám do Tvých rukou také přání Aloisovi a dětem. Ať jmenovitě Teréze přinese nový rok, čeho ona sobě teď nejvřeleji přeje. Také jejímu ženichu srdečný pozdrav!

A teď hezké zas, velice hezké díky! Za vzpomínku onehdejší, za zásilku dnešní. Myslíš na mne jako na „svého“ — vid' ? I vždyť jím jsem!

Kontrolovat poštu, jak Teréza píše, ovšem už nemohu. V malé bedně vše v pořádku — velkou odnesl si už František. Dopisy přišly později než bedny.

Posílám Ti bedničku jižního ovoce. Vybral jsem je ovšem včera sám, ale bude-li v bedně to, co jsem vybral, nemohu také kontrolovat. Doufám ale, protože firma je solidní.

Tedy — cele vždy Tvůj

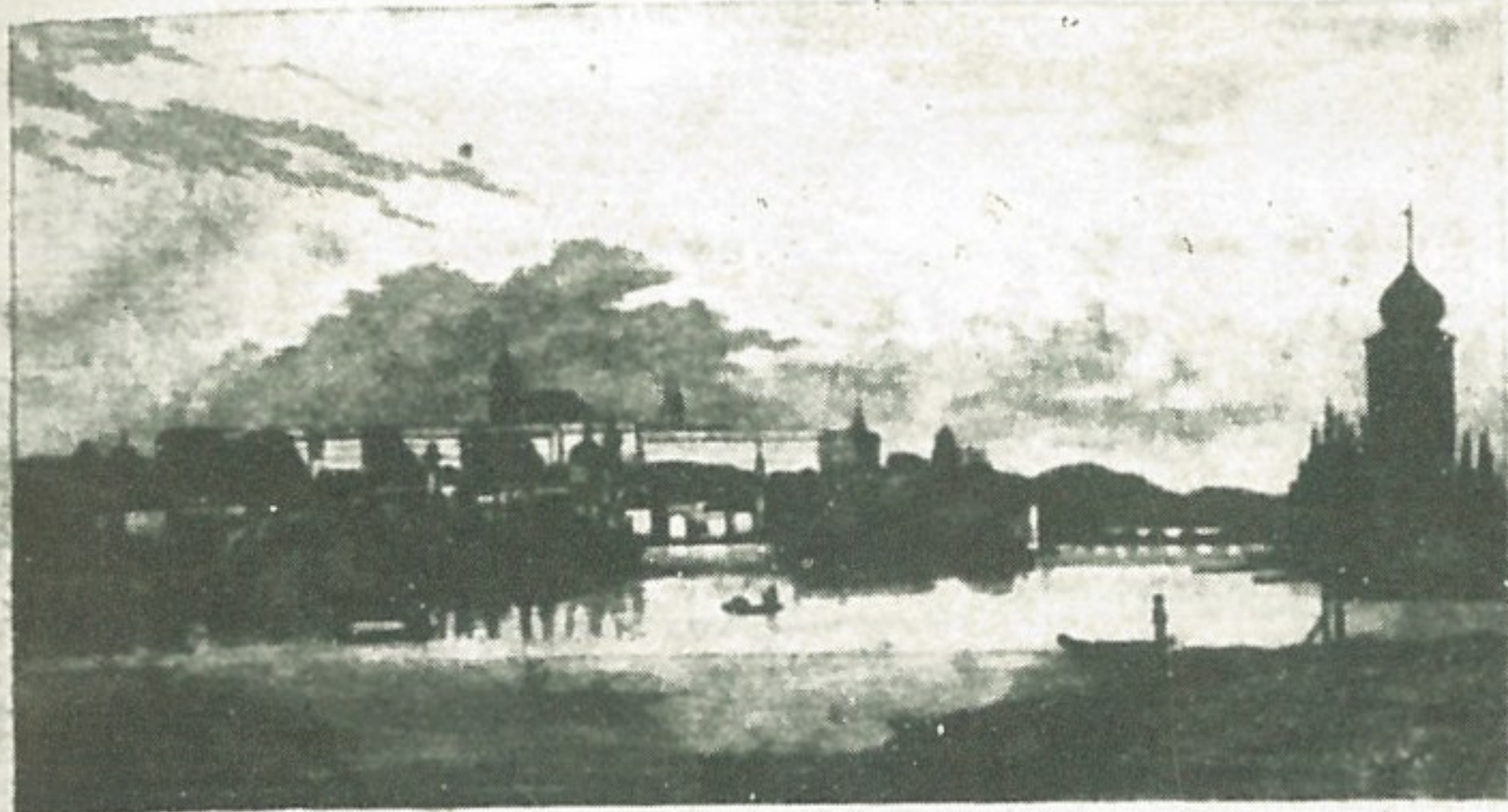
Neruda

Milé dítě!

Ovšem že jsem obdržel všechno, čím jsi mne obmyslila, a to v pořádku nejlepším. Děkuju Ti srdečně!

Že děkuju teprve dnes, na urgenci Tvoji, vyvolanou pochopitelnou starostí o zásilku, má příčinu v chorobách. Právě dnes ráno prosila mne ještě Anna, abych neodkládal více dopis k Tobě a zároveň poděkoval za ni: měla radost! Slíbil jsem — „bude-li moci“. Trochu mohu, a tedy píšu; ona ještě se poděkuje sama arci. Leží chudák již deset dní, chřipkou, ale velice těžkou.

Také já už jsem několik dní doma a dříve jsem se potácel už

Hradchin mit Kleinseite in Prag

Pane Neruda!

Čestně z Vašeho ruce s mým panovním
 listem, ja se ale pomeš nemohu pomeš
 jen s tímto rukopisem, bez jana Mikuláše
 na moxno uzení. Když jsem se ooutere dne
 24. rozcházeli a ja Vás pane Neruda za
 dala zděti by se Vám titěti k stěnu
 Pračchve djet, tati jstě mmi odpovídat,
 z mmi ulespoujete, když tam as se čer
 tati djetěti se jstě poutou, ne ale
 když k nám ten celý týden nepřijde

to ma byl nijak nameni se to ten
konec jet uvozilo

At tak jano voveda je to lechka ve
mne se uvozilo je jano bila u lince bity
ed raduho niza diti, ied beda ed pana
Miholstana ja tomu k vodu murici viodna
adilat poverai tam raduho niza diti a
laka raduho postuchal uvozilo, ja ale nam
raduho klava uvoz poverai, a je postuchal
jano poverai

Byd je jano voveda jest to jano v.
ada vioduho laka raduho duma, laka
mne diti ied, kalyx se se viodna tam
jidi aza uvozilo jest ~~to jano v.~~

To jate poverai se jano viodna diti uvoz.
by namu se namu ale dilat ?

Ja tak raduho by ste sil namu k lince
se u laka jate uvoz, nam laka jate uvoz
mneho poverai (ja na vioduho raduho
poverai tomu uvozilo, viodna k jano
Miholstana diti viodna) je poverai, a
diti se laka jate laka viodna, ale laka
diti nam poverai a nam nam diti viodna.

Scená (Studentská láska)
(Scénka o několika jednáních od J. S. Křídlovic.)

Osoby: On.
Ona.

Tedna'ni poslední.

Výjez poslední.

(Pokoj. Ona ona sedí při kromadě u koutka
je se na dvě strany.)

Ona: Tak jsem nechtěla Monce k vám z národním
listu odejít.

On: Vždyť to z celého pyšnosti.

Ona: To ne. Ostatně ale chci, prosím,
já jsem spokojená, ať se v ústavě
chtěl jste odejít na předstý
tyden Monce, udělyte to dnes.

On: Tak vidím, berete vše nallehce vážky a nem
vám na tom záleženo.

Ona: (Nemluví a hrčí je ramena).

On: Nu tak si složíme písně, o lásce o
něm a o velice falešnosti; snad si vy
deleťte alespoň něco po jím marnosti a trůn.

(Zpívá z národním a o dechůžina
o tři strany.)

(Opona spadne).

jako moucha na podzim; snad je to také chřipka, která ve mně vězí: mdloba po všech svalech, pot, zimničné horko či mráz, nechut k jídlu atd. Chraň pánbůh! —

To „zanedbávání“, o kterém píšeš, je přirozené, milé dítě! Postup věci, který se rozumí sám sebou. Jste od sebe, tím již poměr stává se jaksi tišší, klidnější. Jsi již zaopatřena, matičkou nové rodiny; jiné teprve po tom touží, myslí se tedy více na ně, ony pak více na sebe. Otec nemá času, maminka také málo, a k tomu poutá jí myšlenky hlavně Rudolf, který je mimo dům. Teréza — Gabriela — jakož jsem řekl výše. Leží pak všechno dopisování na Marii a Hildě, které nestačí. Beno — no: pospíchal — snad mu i došlo peněz.

Snad se Ti zdá, že i já Tě zanedbávám. Milé dítě, jsem ztýrán, znaven. Klesají mi ruce. Nestáčí mi čas ani na práci nutnou, a pracovat musím pořád — pořád! Víím, že to nahlížíš, nebo alespoň tušíš; ale přece si myslíš: „Alespoň slůvko kdyby napsal!“ Vidíš? Nemám Ti to za zlé, potřebuješ soucitu a známek lásky, máš právě srdce. Dobré a bohaté. —

Obejmi za mne Vojtu a děti. Budeš-li psát Vilmě, prosím, pozdrav ji za mne.

Cele Tvůj

Neruda

838. *Gabriele Tiché*

18/2 90

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti za laskavě mi zasláný sýr. Těším se vždycky na něj a ihned po obdržení rozděluju se o něj s dr. Juliem Grégrem, jemuž chutná. Jsem Ti ovšem ještě více díků dlužen, za různé zásilky; ale když byla tak těžká, mrzutá, zlá doba — výslovných díků, ač zasloužených, jsem Ti v té době nečinil. Však víš, že mi každá vzpomínka Tvoje je obzvláště milá! —

Zpráv od vás nemám již po 4 neděle asi. Soudím z toho, že vše je u vás již bohudíky dobře. Dle posledního listu Terézina

Alois se hezky pozdravoval; dnes je asi již zase statný. Gabriela dle téhož listu ještě churavěla; byla to nejspíš také ta ukrutná chřipka, po níž následky někdy táhnou se po měsíce.

Až budeš moci, potěš mě zase několika svými řádky. Nebo ať mi zatím Teréza zase — alespoň krátce — píše, jakže se máte.

Ty jsi teď pořád statná, bohudíky! Také je toho věru potřeba!

Přijmi můj srdečný pozdrav, pro sebe, Aloisa a děti, a vzpomínej v lásce na svého, vám všem upřímně oddaného

Nerudu.

839. *Gabriele Tiché*

28/2 90

Milá Gabrielo!

Já Ti děkuju za zásilku Tvoji laskavou! Píšu lístek jen, abych Ti kvitoval a Tebe pozdravil!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní Gabriela Tichá ve *Vlachově Březí*.

840. *Gabriele Tiché*

19/3 90

Milá Gabrielo!

Srdečné moje přání! Buď mi zdráva a spokojena! Měj brzy za sebou další radosti, jako teď s Terézou! A hlavně pak ať se Ti Rudolfek zdaří a je Tvojí pýchou! —

Děkuju Ti za Tvoji zásilku upřímně. Já zjara spotřebuju vždycky sílu vajec čerstvých, jím je denně, a zásilka byla tedy velice včasna. Díky! —

Jsem tak nějak sláb, snad tím náhle nastalým počasím jarním. Stíží a nejistě chodím, se strachem při každém kroku! Chraň mne pánbůh!

Čtu v listu Terézině, že jste zdraví. Máš tedy dosti síly, abys za mne zobjímala celou rodinu. Jen to učiň!

Oddaný Tvůj

Neruda

841. *Emilu Práškoví*

[20. března 1890]

Po-sí-lám Ti dál-ší Ma-lé no-vi-ny, a-bys v nich če-tl a dle nich kres-lil.

Ma-min-ce vy-říd' mo-je dí-ky za va-jí-čka. Ta-tín-ko-vi dej pu-su.

Ne-ru-da

[Adresa:] Pán pan *Emil Prášek*, syn hospodářského správce v *Letovicích* na Moravě.

842. *Gabriele Tiché*

2/4 90

Milá Gabrielo!

Posílám nejsrdečnější pozdrav k svátkům, Tobě a celé milé rodině, a prosím: přijměte několik krasliček velkonočních! — Stará píseň: od roku k roku těžší výběr co do vajíček!

Jsem velice zaměstnán a znamenám se jen ještě co

cele Tvůj

Neruda.

Aničko milá!

Tak už se nemrač, že nepíšu, — už jsem tu! Vždyť jsem stíží mohl Tvému tatínkovi napsat dvě řádky k svátku!

Letošek mě ukrutně dře! Musím procházky, pro mne tak důležité, zrovna krást, a obden zmoknu a krčím se v průjezdech, v průvanu, před lijáky — už jsem tuze, tuze mrzut.

Ty také běduješ. Jen když jste alespoň zdraví! Je Vojtěch spokojen? — totiž: „spokojen“ v plném slova smyslu ovšem asi není, ale má-li stav alespoň snesitelný! ? Přál bych Vám od srdce, abyste ku své domácí lásce měli také dostatečného domácího blahobytu.

Nezadivil jsem se, když jsi psala, že letos nemůžeš zaletět si k rodičům a ke mně; vždyť musíš věru asi hospodařit: děti budou už požadovat větších výdajů a budoucnost žádá si také nějakých záloh! Tu pak pomalu s nápady hovícími pouhému, pro Tebe dnes vedlejšímu citu! —

Včera mě překvapila — Mařenka. Přišla s Haufovými, zdržela se čtvrt hodinky, a dnes ráno jela s tetou Emílií do Slezska. Rozplakala se u mne: on se bohužel u mne rozpláče mnohý, kdo mne znal za mého zdraví. Bohužel!

Tak přijmi moje srdečné pozdravení, pro sebe, pro Vojtu, pro děti.

Jsem Tvůj

Neruda.

Píšeš, že T. se svým mužem mluví jen německy, — a ona píše, že mluví česky! Nechám ji: v takových věcech, týkajících se vnitřního, poctivého citu, nejsou domluvy beztoho nic platny!

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Anna Prášková*, choť hospodářského správce. *Letovice*. Morava.

Liebe Therese!

Nur damit Du am Ende nicht böse auf mich wirst, schreibe ich Dir einige Zeilen mit einem kurzen Gruß — Du stehst ja doch jetzt um Gespräche mit „fremden Leuten“ ohnehin nicht viel. Kommt Dir jetzt vorläufig nicht Alles in der Welt „fremd“ vor? — Nur ungern setzte ich mich hin und tauche die Feder ein. Das Wetter quält mich — allerdings, welches Wetter quält mich denn eigentlich nicht! — Nur, daß das heurige Wetter allzu grausam mich peinigt!

Du bist also glücklich, fröhlich, zufrieden. Gott segne Dir es! Und Deinem Toníček gib an meiner Statt einen herzlichen Kuß; ich bin ihm dankbar, daß er Dich glücklich gemacht hat. Du schreibst, daß Ihr miteinander böhmisch sprecht, — nur ob es wahr ist! Ihr seid in einer böhmischen Gegend, mitten unter einer böhmischen Bevölkerung. Und wenn auch Dein Gatte einer deutschen Familie entstammt, so wird er doch als ein klar denkender, als ein ehrlicher Mann wohl fühlen müssen, daß es in diesen schrecklichen Zeiten die Pflicht unser Aller ist, die Gegensätze des uns umgebenden Lebens zu lindern. Doch — ich will mich beileibe in keine politischen Diskussionen einlassen!

Bitte für Dich und Deinen Toníček — er soll sich nichts daraus machen, daß ich ihn nach Deinem Beispiele tituliere — die herzlichsten Grüße entgegenzunehmen. Und ein Gleiches auch von Anna, die mich seit gestern plagt, ich möge ihren Gruß hier beifügen.

Ganz der Deine

Neruda

Milá Gabrielo!

Srdečné díky co ochotnou kvitanci na obě laskavé zásilky Tvoje! — Jsem Ti napořád v dluhu.

Domnívám se, že Alois musí být velice — velice mrzut. To letošní počasí, pravý mor na hospodáře, ba na lidi všechny! Jsem už celý schoulen.

Rudolf je asi již doma. Copak ho nejvíce těší? Přírodopis? dějiny? cestopisy? sbírá si něco? kameny? mince? knihy? a jaké?

Přijmi můj srdečný pozdrav, sobě i všem svým, a dej zavčas zase nějakou zprávu.

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Aničko milá!

Přicházím se svou gratulací. Arci mezi námi jen forma, my si zajisté vzájemně přejeme všeho dobra, ale znám Tě: nesplnit jednou tu formu, zle by bylo — přinejmenším měla bys strachy, že stůňu.

Nestůňu chválabohu, ale dobře mi ovšem také není. Letošek zle doráží na nás. Také Anna nemůže se ještě sebrat a zrovna dnes se stalo, že krev vrhla. Lékař ještě nepřišel, nevím tedy, zda to žaludek či jiného něco, a jsem arci v strachu. Byl bych, kdyby silněji churavěla, věru jakoby ztracen — chraniž pánbůh!

Smutné věci — nikde žádné slunce! Ani na obloze, ani v člověku.

Objímám Tě srdečně, a Vojtu a děti, a jsem

cele Tvůj

Neruda.

[Adresa:] Velectěná paní *Anna Prášková*, choť hospodářského správce. *Letovice*. Morava.

847. *Gabriele Tiché*

1/9 90

Milá Gabrielo!

Vyjadřuju nejprve upřímnou svoji radost, že se Ti vede zase dobře. Děti i Alois potřebují Tvého zdraví ještě velice. Tak mi buď stále a hodně zdráva!

A připojuju hned dík za zásilku Tvou laskavou. Přichází vždycky velice vhod; jsme zde v Praze bédni na takové věci. — Na to dílo nového Švýcara jsem žádostiv! —

Jak jste viděli, pracuju už zase. Prázdniny by mně očividně byly posloužily, ale — když trvaly tak krátce! A teď to počasí k tomu! Už se chvěju zas jako moucha.

Z Rudolfa já ještě nedovedu zmoudřit. Pročpak si dává vždycky stylizovat svoje listy? Ať píše přece, jak právě umí: prostě, třeba naivně, třeba vždy jen pěti slovy — to stačí. Rád bych mu viděl trochu do duše.

Přijmi, milá Gabrielo, nejsrdečnější můj pozdrav, pro sebe i své.

Cele Tvůj

Neruda

Milá Hildičko!

Moji gratulaci! — Jsi ještě pořád hezká? Tak tedy deset hubiček! Ty kotě! —

Mamince, tatínkovi srdečný dík za laskavou zásilku! Sýr je výborný. Jenže je „špatný soused“ a „spoluvandrovník“. Pokazil máslo, že nabylo prapodivné chuti. Musilo to být od sýra — od čeho sice? Škoda! To ovšem nemění ničeho na tak často už dokázané maminčině dobré, vzorně dobré vůli, a protož ještě jednou: srdečný dík!

Jsem Tvůj a vás všech

upřímně oddaný

Neruda.

[Adresa:] Velectěná slečna *Hildegarda Tichá, Vlachovo Březí*.

849. *Gabriele Tiché*

[21. září 1890]

Milá Gabrielo!

Snad že zítra v pondělí paní *Šeborová*, choť zlatníka, dobrého mého kamaráda, na své cestě ze Strakonice do Prachatic zastaví se na chvíli u Tebe s mým pozdravem. Prosím snažně, přijmi ji a popřej trochu odpočinku; nezdrží se beztoho déle než nějakou půlhodinu.

Cele Tvůj

JAN NERUDA

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá, Vlachovo Březí*.

Milá Márinko!

Přeju Ti upřímně, že jsi užila pěkně Sněžky; máš v mysli obraz, který Tě doprovodí. Díky za vzpomínku, za fotografie atd. Strýc Jan nezapře své rodiny, je Tvému tatínkovi podoben veškerým rázem svým. Srdečný pozdrav všem a zde má fotografie co skrovná výměna.

Dnes Ti dávám z kněhkupectví zaslat popis povodně.

Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Srdečný dík za delikátní zásilku Tvoji! — Obdržela jsi můj dotaz, ve chvatu tužkou jen psaný, avšak pak do kuvertu a hned ještě večer v pondělí na poštu daný?

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milý Aloise!

Poslal jsem Juliovi nějaké písecké bažanty. To Tě ovšem nezajímá. On ale Julius při té příležitosti, zapomněv, že už se jednou poděkoval, děkuje ještě jednou za ten malý, kolečkový sýr a jeho chvála Tě arci potěší. Proto přikládám zde ten jeho lístek.

Srdečný pozdrav Gabriele a dětem.

Cele Tvůj

Neruda

Aničko milá!

Ještě jednou upřímné mé přání, Tobě a drahému Vojtovi; dětem požehnání.

Děkuju pěkně za vánočku. A — co se Anny týče — ani nevíš, jak jsi jí přišla vhod. „Zrovna jsem si chtěla takového něco koupit!“

Srdečný pozdrav!

Neruda

[Milá Ga]brielo!

[Tvé be]dny šťastně došly. Zatím moje upřímné díky; Nána (Haralíkova) ovšem se poděkuje ještě zvlášť.

A ještě jednou upřímné přání k Novému roku vám všem.

[— — —]

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

855. *Gabriele Tiché*

12/1 91

Milá Gabrielo!

Máš už Aloisa doma — květe jako pivoňka —, a vyřídil Ti tedy můj srdečný, upřímný pozdrav. Ale já se Ti přece ještě jen nepoděkoval za Tvé navykle splendidní štědrovečerní dary pořádně! Prosím Tě: jak se to děkuje „pořádně“? Když já to neumím! Objímám Tě v duchu a pravím: „Gabrielko, prosím, řekni mi přece upřímně, čím bych Ti mohl způsobit radost! Ale upřímně, a brzy!“ Tuze bych rád!

Hildě a Gabriele díky za pěkné jejich listy. Jen ať není Gabriela divoká, ať poslechne a nepřitáhne si v té nepříznivé zimní pohodě divné zbytečného kašle! A Hildičce pusu za rukavičky! Však já se jí pomstím.

Rudolfek píše už zcela rozumně. Sluší mu to.

Přijmi tedy můj srdečný pozdrav a zůstaň mi nakloněna!

Tvůj

Neruda

Milá Gabrielo!

Děkuju Ti za laskavou zásilku srdečně. Je výborná! Kdežto se někdy musí za 2 nebo za 3 dny už převarit — snad následkem počasí —, je dnes právě tak dobré jako před týdnem. Máme v Praze teď mizerná, pramizerná másla, a kus dobrého omastku je skutečně dobrodiním; zvláště při často nevrlém žaludku, jaký je můj. Tedy srdečné díky! —

Předpokládám, že máte tam v Pošumaví zrovna tak mizerné počasí jako zde my, a že jste tedy zrovna tak mrzuti, jako jsem například já, — a tu vás ovšem upřímně lituju. Sedím doma tím deštěm jako připlácnutý, a bručím — zaplatpánbůh, že mne neslyšíš, jak bručím!

Buď mi zdráva a stále nakloněna! Vřelé pozdravy Aloisovi a dětem!

Tvůj

Neruda

[Adresa:] Vysoce ctěná paní *Gabriela Tichá* ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Už se zrovna stydím, co jsem Ti díky dlužen! Podívej se mi do očí — vid', že se stydím? Ale nejspíš že mi to sluší: ruměnec mládenci! Tím spíš mi odpustíš, přijmeš dík a srdečnou pusu!

Všechno bylo a je výborné — toť klasifikace Tvých milých zásilek! —

Z Gáby jsem se potěšil. Nevypadá sice zvláště tučna; ale je duševně čilá, svěží, veselá. Škoda, že se nepozdržela!

Přijmi můj upřímný pozdrav, pro sebe, Aloisa a zbyteček své rodiny. Už Ti to ubývá, Dej pánbůh, aby všechno šťastně!

Tvůj

Neruda

858. *Vilmě Matouškové*

10/3 91

Milá Vilmo!

Pořád se chystám na dopis, a konečně přece jen posílám korespondencku. Děkuju Ti za vajíčka; jsou vskutku výborna. A máš pravdu: činí mi dobře.

V sobotu byla Gabriela u mne. Zastavila se cestou k nemocné Anně. Teď jsou již třetí den pospolu, povídají si a baví se; však ona nemoc Annina nebude asi tak zlá!

Srdečný pozdrav Tobě a muži!

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Vilma Matoušková*, choť hospodářského správce v *Kounicích*, Morava.

859. *Gabriele Tiché*

22/3 91

Milá Gabrielo!

Zde jsem a přeju z plného, přímého srdce ku Tvému dni nejlepšího a všeho zdaru. Objímám Tě v duchu. —

Psal bych to i ono, je toho náhodou v Praze trochu; ale víš, zlato, churavím, moří mne počasí, nemohu se sebrat — přijmi ve své laskavosti zavděk zase jen několika řádky! Jenom při-

pojuju: nehněvej se, že odesílám 5 čísel Zlaté Prahy najednou. Je tím vinno nemilé přehlédnutí.

Srdečný pozdrav Tobě, Aloisovi, a — kolika ještě dětem?

Cele Tvůj

Neruda

[Adresa:] Velectěná paní *Gabriela Tichá, Vlachovo Březí.*

860. *Gabriele Tiché*

[2. dubna 1891]

Tak mám pořád nějak strach, že stůněš. Domnívám se, že bys mi jinak už byla psala. Ovšem, také v tom může být zaměstnání sváteční, náhoda, třeba osobní jen moje zdání, nebo cokoli jiného. A vy jste as všichni jako řípy zdraví!

Dnes jsem slyšel od p. Šebora, že holčička jeho byla u vás. Jsem tomu opravdu rád a vděčen.

Potěšila jsi se zase jednou s Rudolfem svým. Pořád ještě nemá žádnou zálibu zvláštní, sběratelskou, například ve sbírání nerostů, brouků, penízů atd.? Kdybys něco takového pozorovala, dej mi laskavou zprávu. Pomáhal bych mu a učinil radost.

Příležitostě mi, prosím, přece jen napiš několik řádek, abych věděl, že jsi v míře dobré.

Tvůj, Aloisův a všech Tvých

upřímný

J. Neruda

P. S. Vajíček jsem letos neposlal. Nevěděl jsem už absolutně jakých. Nebylo nikde nic, a hledat od krámu ke krámu, k tomu už nejsem.

Milá Gabrielo!

Právě když jsem zasedal, abych Ti tento lístek psal, přišel Tvůj milý list a přinesl mi jistotu, že jsi bohudík zdráva! —

Tak vidíš, jaký jsem! Píšu Ti včera, a skončím, a nenapíšu, co jsem přece také chtěl: díky za obě zásilky Tvoje. Věříš, že už jsem se na mazanečky těšil? Je to pochoutka výroční, za niž srdečný můj dík!

Cele Tvůj

Neruda.

[Adresa:] Vysoce ctěná paní Gabriela Tichá ve *Vlachově Březí*.

Milá Gabrielo!

Zapomněl jsem Ti sdělit, že pan inšpektor Matějíček mně řekl, že p. Š. přijde do *Unhoště*! —

Rudolf dostane sbírku kamenů, že bude radostí po hlavě tančit! Už jedou!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Rudolfe!

Srdečné přání k Tvému svátku! — Slyšel jsem o Tvé zálibě ve sbírání nerostů. Abych Ti udělal radost a horlivost Tvoji zvýšil, posílám Ti něco nerostů, velmi pěkných a zajímavých.

Tvůj strýc

Jan Neruda

864. *Vilmě Matouškové*

27/5 91

Vilmičko milá!

Přeju Ti upřímně štěstí! Buď zdráva, buď vždy šťastna ve svém muži, ve svém dítěti! —

A toho Knejpa už zanech! Vždyť je zcela dobře umývat se, užívat *nepřehnaně* vody; ale ostatnímu pan Knejp nerozumí! Mohla bys si spíše ublížit než prospět. —

Za vajíčka srd[ečný dík]! Přišly [mně] zase znamenitě vhod, a Nána tane v rozkoši, když má zásobu.

Od předvčerejška máme zde Márinku; také strýce a tetu ze Slezska. Márinka vypadá znamenitě.

Těším se na vaši návštěvu. *Ted* je arci ještě výstava trochu nehotova, ale prý přece již velmi pěkná.

Se srdečným pozdravem Tobě a Tvým

cele Tvůj

JAN NERUDA

Milá Gabrielo!

Srdečné díky! Vlastně jsem Ti už dlužen zas asi desateré díky, jako vůbec pořád — proč jsi ale taková!

Dá-li pánbůh, uvidím vás letos skoro všechny; jenom Terezu ne, která je se svou Hildičkou v devatenáctém nebi, a snad Vilmu ne, která chudák churaví. Ty přijedeš s Rudolfem, to už vím a upřímně se těším. Jen abych byl zdrav!

Se srdečným pozdravem

Tvůj a vás všech

oddaný

JAN NERUDA

866. *Upomínková navštívenka Aloise Tichého*

[V létě 1891]

ALOIS TICHÝ

a

Jan Neruda —
to jsou dva kamarádi!

867. *Anně Práškové*

23/7 91

Aničko milá!

Přeju Ti tedy opětně k svátku. Buď tak vždy dále spokojena a šťastna, jak jsi teď! Ideálů vtělených v životě není — buď šťastna v životě svém rodinném.

Vojtu, děti srdečně líbám. Těším se už na Vás; ale odložili jste příchod přespříliš do dálky. Tak je mně, jako by pak už

ten první pel výstavy byl — musil být utracen. Ovšem je to klam citový; ale přece bych Vás tu byl viděl rád dříve.

Prosím Tě, kdepak je nyní *určitě* Gabriela? Chtěl jsem jí poslat maličkost co pozdrav a neměl jsem adresy. —

Srdečné díky za máslo! Výborné jako vždy!

Líbám Tě,

Tvůj

Neruda.

868. *Gabriele Tiché*

10/8 91

Milá Gabrielo!

Jsem Ti dlužen ještě také dík za Tvůj poslední, milý a tak srdečný list; těšil mne velice.

A mám už zase děkovat dále, za Tvoji laskavou zásilku novou. Jsi věru ve své pozornosti neúnavna!

Už se těším, že přijde lístek Tvůj: „Přijíždíme!“ Budete mi vítáni — však to víš!

Přijmi upřímný pozdrav pro sebe, pro Aloisa a děti. Mám férie; nebudeš-li brzy se chystat na cestu, přijedu si naposledy pro Tebe. Nu — jen se neboj!

Tvůj

Neruda

DOPISY NEDATOVATELNÉ

869. *Anně Práškové*

[1885?]

Upřímné přání a srdečný pozdrav!

Tvůj

JAN NERUDA

870. *Anně Práškové*

[1889?]

Miláčku!

Píšu Ti dnes gratulaci velmi sklíčen. Jsem zcela zestárlý a útrapy zdají se pokračovat.

Co Ty děláš? To vím, že jsi zdráva, psali mi V., a že jsi šťastna, věřím.

Bohužel, není tak mně. Tím bolestnější je mi slabost, když slyším o všem kolem. Tak se mně zdává, že vlastně už nežiju.

Ptáš se na pana F.? Jeť velmi sklíčen, než přece ne tak jako já; on má jistou naději, kdežto já ne! V tom je rozdíl.

Pozdravuj mně své milé, jsem Tvůj

Neruda.